

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégonföld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Karácsony a politikában.

Irta: Dr. Tüdős János országgyűlési képviselő.

Ó Felsége a kettős monarchia nagyhatalmu közös uralkodója, minnek utána Ausztriában — ne keressük minő utakon és eszközökkel — helyreállott a legádázabb vihar után a csend és nyugalom, — nem akart addig Wallsee-be szeretett leányához és becézett unokáihoz visszavonulni a karácsonyi szent ünnepekre, míg Magyarországon is el nem vetette a döntés gondját.

A béke és szeretet ünnepének előestéjén elküldötte az ő megbízott követét, kijelölt miniszterelnökét Lukács Lászlót azzal a nagyfontosságú hivatással, hogy vegye át az ország kormányzatát s teremtsen meg, állítsa helyre közöttünk a rég óhajtott békét és nyugalmat.

Az uralkodó bizonyára alkalmasabb s főképen mi nekünk kedvesebb követet is választhatott volna ennek a nagy feladatnak megoldá-

sára, mert a fejedelmi küldött éppen oly kismértékben bírja a nemzet bizodalmat, amely feltétlenül megbizik benne hatalmas ura. Ebben a küldetésben is szinte bántó módon nyilatkozik meg az ellentét, ami az uralkodó és a nemzet között ismét annyira kiélesedett, amikor mindkét részről óhajtott békés kibontakozás megteremtésére, a félreértések és visszasságok kiegyenlítésére s a haladás nehéz munkájára oly egyén szemeltetett ki és küldetett el, aki politikai multjával a nemzetben nem jó reménységet, de bizalmatlanságot kelt és aki sokkal nagyobb hajlammal és több érzékkel bír a korona és a dinasztia érdekeinek előmozdítására, mint az ország törvényes jogainak és jogos igényeinek megvédésére és kivívására.

Mindamellett ma Karácsony szent ünnepén és hazánk jelen siralmas és szomorú állapotában el kell nyomunk lelkünkben a gyanút, el kell hallgattatnunk aggodalmainkat s félre kell tennünk személyi ellen-szenvünket és bizalmatlanságunkat,

mert az ország és népe érdekében nem az a fontos, hogy ki az, aki a béke olajágával közeledik felénk, hanem az, hogy a felséges ur, a koronás magyar király felfogta-e az idők intó jelét s belátta-e, hogy a nemzettől nyert felségjogait a nemzet ellenében kihasználni nem szabad, mert a nemzet nem tűrheti és nem is fogja eltűrni, hogy az abszolút hatalom rabigájába hajtsa.

Ha tehát az uralkodó, a koronás magyar király a nemzeti akaratának érvényesülése elé gátat vetni nem kíván s a nemzet jogainak érvényesülését sem nyílt erőszakkal, sem titkos utakon ármánnyal és furfanggal megghusítani nem akarja, hanem ellenkezőleg e jogok megvalósulására teljes értékű garanciákat nyújt: akkor bűn volna visszautasítani a békülésre nyújtott jobbot.

Azonban annyi csalódás érte már ezt a nemzetet s oly sokszor lett megtévesztésnek és kijátszásnak áldozata, hogy mielőtt elfogadnók a békejobbot, tiszta fejjel józan elmével és a hazát szerető szívvvel

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren!
hol minden este Veres Tóni kiűnő zenekara játszik.

A mendikás gyermek.

Karácsonyi történet.

Karácsony estéje volt, legszebb estéje az öreg esztendőnek Szélszárnyán röpitett felhőszakok száját kioldta az őrök rendezője, szórta pazar bőségben a szépséges hócsillagokat; fehér palástot, hófehér ruhát borított az ünneplő világra. Ragyogó fehérség támadt a házak tetején s fehér ragyogás szállt a szívekbe is.

Világos volt a falu minden házikója, itt is, amott is felhangzott az ének: „Jászrólól, pásztorról, kicsiny Betlehemről, örök szeretetről“ énekeltek.

A tiszteletes asszony éles tekintete mindjárt észre vette, hogy Ujhelyi Pistának, a kis mendikásnak szép gyermeki szeme könybe lábadt... Siró gyermek karácsony éjszakáján százszor leverőbb, mint az élet más szürke napján! Biztató szavával, édes biztással vallatóra fogta. Miért lett szomorú? mért vált zokogásra ajakán az ének?

A bánattal esordultig telt lelke föloldta ajkát a kis mendikásnak:

— Most egy éve! meleg szeretet, szülei aggodás, a Jézuskának gazdag ajándéka, a boldog otthon ezer öröme vette körül! Aztán jött egy váratlan temetés, koporsóba zárták az édesapját s koporsójával eltemették a jólétet, gondtalanságot, gyermek lelkének

minden boldogságát. Anyja erre, testvére amara bolyong! Ő egy távoli rokonnál lett menedéket. És az öreg kollégium adott most reményt, hogy kereshet néhány garast téli-kabátára, meleg sapkára, ezer szükségre. Ezt tervezgette, erről gondolkozott, közben eszébe jutott a kedves, régi, meleg otthon, eszébe jutott a küzdelmes jelen, ez tette hangját zokogóvá, ez ontott könnyűt selymes pil-lájára.

Tiszteletes néni csakhamar puha kalácsosai, meleg szeretettel jókedvre derítette a kis mendikást. De szeme szögletében volt még egy aggódó sugár, azon is könnyíteni akart a Pista gyerek. Tovább folytatta a beszédet. Hogy ő most csalja a világot, jogtalanul jutott a keresethez! Hiszen ő nem is akart!... Kéki Jóska kis osztálytársa, kenyeres pajtása beszéte rá! Kéki Jóska jelölték erre a helyre, de beteg lett a Kéki gyerek. És Jóska gyerek pajtási szívében okos terv támadt, megkérte Rác Lajos légátus urat, hogy vigye el helyette Ujhelyi Pistát mendikásnak.

A jószívű papjelölt előtt elég volt emlegetni Ujhelyi Pistának kopott téli rokkját, özvegy édesanyját, Rác Lajos legátus ur maga mellé vette azonnal a kis „pápista“ fiút, tudván bölesen a bibliából, hogy „mindnyájan testvérek vagyunk, a Jézus Krisztus által“. Így jutott Ujhelyi Pista a karácsonyi

keresethez. De gyermeki tiszta szívét bántotta egy kisé az eset.

A tiszteletes néni arca elborult egy pillanatra a gyermek „pápistaságán“, — de a másik pillanatban mar oda szegődött hűségese segítőnek a szegény árva mellé, kitanítván, hogy mindezekről többé egy hang se legyen, — kitanítván, hol csókoljon kezét a „nemzetes asszonynak“, hol mondja különösen szívéhez szólnan a karácsonyi verset. Egyszóval hol, miként fokozható a mendikásnak szánt sallarim!

Ujhelyi Pista másnap reggel már igaz áhitattal énekelte az egyszerű fehér templomban, hogy: „Krisztus urunknak áldott születésén...“. Elhangzott a predikáció, megszületett az örök Szeretet! Már osztogatták tiszteletes urék a szent jegyeket, az Ur szent vaesoráját. Pista, az „egyházi“, zsoldárjából tiszta, csengő hangon énekelve, tervezte nagy keresetének apró kiadását — ha beüt! Ha mindenütt adnak, számadásának záró pontján még fölösleg is marad. Micsoda boldogság lesz, a megmaradt két forintot ajándékot vehet édesanyjának, kicsi hugának!

A karból is mennek már lefelé a legények, abba marad az orgona hangja, rektor uram is a torkát köszörülve, szent áhitattal vonul le, hogy a szent vendégségben része legyen. Oda szóll egyházi uram is a kis mendikáshoz:

Fráter Loránd

dal-estélye 1910. év január hó 9-én vasárnap este 8 órakor az „ARANY BIKÁ“ disztermében Wajditshek Sári hárfaművész, Reiner Frigyes zongoraművész és Magyar Imre és Fia zenekarának közreműködésével. Jegyek előjegyezhetők: CSÁTHY FERENC könyv- és zenemű kereskedésében. Telefon 296.

meg kell vizsgálnunk alaposan azt, amit az a békejobb nyújt.

Ha abban a béke áldásai és igazi garanciái: a nép szabadsága és a törvényes jogok elismerése nyújtatnak felénk, meg kell ragadni a fejedelmi jobbot és meg kell kötni a becsületes békeszerződést.

De ha abban a béke átka és állandó veszedelme: a megtévesztés, a behálózás, az ámitás és az ezek mögött sötét árnyként föltornyosuló császári önkény ismerhető fel bár rejtezik, akkor el kell fordulni tőle s fegyverkezni kell a nagy, a végső küzdelemre.

Üdvözlégy Karácsony, ha békét nem csak hirdetsz, de békét szeresz is. Ha pedig az általad hirdetett béke meg nem szerezhető, azzal az erős hittel megyünk az élethalál küzdelembe, hogy mi eleshetünk a harcban, de a nemzet nem hal meg soha.

A magyar nemzet karácsonya.

Az igazi fekete karácsony.

Felnőtteknek, mint gyermek-népnek akkor kedvesebb, akkor igazi a karácsony, midőn vastag fehér hó borítja a tájat s pihent lovacskáktól repített csilingelő szánok iramlanak az utakon. És ropog a hó a templomba menők csizmája alatt. És a száraz hideg rózsásra csipi az orcákat. És a hópalást alatt melegen pihenhet az őszi vetés... Mint amilyen meleg nyelhet helyet nyujtanak azok a füstölgő kéményü fehér házak, melyekben ilyenkor a magyar családok emlékedett érzelmek között szeretkeznek, barátkoznak örömeire a gyönyörűséges fehér karácsonynak.

— Gyere öcsém, ránk került a sor. Ujhelyi Pista előtt elborull a világ: — Nem készültem urvacsorához egyházi bácsi! — mondja megszeppent dadogással.

— Sose bántson az édes fiam! nincs még neked nagy vétked, — gyere csak velem.

Mit tegyen most? tovább hazudjon? az Uristen szent templomában?... Nem!

— Egyházi bácsi ne haragudjon, szegény, árva fiu vagyok, szükségem lett volna pár forintra, azért vállaltam el a mendikálást, pedig hát... mit tagadjam?... nem vagyok én református!... az Ur vacsoráját föl nem vehetem.

Haragos lett az öreg paraszt arca! össze ráncolta a szemöldökét, de tekintete bele-tévedt a gyermek tiszta, kék szemébe! Aztán rásiklott kopott kabátjára! s a — „szív” — ismét fényes diadallal elhallgattatta az — „ész” — rideg szavát! S gondolatának sebes szárnya hamar átröppent a világ folyásán, számos esetén, szét nézett? nem volt már a karban senki, nem hallotta a beszéd-jöket csak a „könyörülő Isten!” Ismerte „vas-tagnyaku” testvéreit, jobban mondva: ismerte az ember gyarló természetét, ismerte azoknak árgus szemét, tudta, hogy észre-vennék, ha elmaradna a szentvacsorától a

Hópalástos fehér karácsony a kedvesebbik, az igazi karácsony a magyar nép előtt, amelynek dalos kedve elnémul, midőn az idő karácsonytáji szokatlanul olvadással, vagy éppenséggel parás esővel köszönt be. Ilyenkor lueskos veréb-ként gubbaszkodnak az emberek! Nincsen kedvök a jövésmenéshez. Savanyunak tetszik még a szeretkezésnek, barátkozásnak mézzel édesített meleg boritala is.

— Fekete karácsony! a magyar tanyák népe gyászos néven nevezi az ilyen napokat, melyeket a lelkeknek ünnepi derüje nem képes beragyogni. Gondok párja lepi be a pirinkó ablakokat, melyeken a busz idők kémlelik a gazdák... A fekete karácsony nem terít oltalomfehér palástot a mezőknek gyöngye fejcskéjü veteményeire sem.

Fájdalom, amit a magyar családok még olykor-olykor élvezhetnek a tüzhelynél, a magyar nemzet egészében már mohos idők óta meg van fosztva a fehér karácsonvoktól.

Kalendáriumi számítás szerint hiában következnek el az ünnepi napok, a magyar nemzet remény-segét, törekvéseit csirájában fagyasztják le a zordon fekete karácsonyok.

A magyar nemzet életében ilyen bánatfelhős fekete Karácsony ez az idejé is.

Bármerre tekintünk is: csak reményünknek kipusztult zöld vetéseit sirathatjuk! Bástyák helyett csak üszköket látunk. Amit összetartással építhetne ez a nagyképességű nemzet, széthuzásával maga rombolja szét. S míg szenvedéseim, csalódásain nem okul, a kishitőség, az önzés salakjától, a széthuzás mé-

mendikás gyerek. Firtatná az okát, küldne a dolog és „bezárulnék a bugyeláris”. Pedig hát! szegény „pulyának” vékony a gunyája! rá fér a karácsonyi kereset.

Mindezt pár pillanat alatt gondolta el, egyházi uram. És oda szólt a szorongó gyermekhez:

— Öcsém! egy árva garast sem adnak neked, ha kitutodik, hogy pápista vagy, gyere hát csak velem, nem lesz az olyan nagy véték, hiszen neked is megszületett ma az Ur Jézus Krisztus, ha pápista vagy is!

És maga elé véve a gyermeket, megindult az urasztala fele! Szorongó lelkét is mindjárt megnyugtatta a fölhangzó ének: „Mert tudjuk, maga a hívogató Ur Jézus nem személyválogató”.

A karácsonyi szürke ég kárpítja ketté szakadt! A templom nagy ablakának apró üvegén fényes napsugár röpült az árva gyermek felé! Szóke, buksi fejét megaranyozta! A sugárból egy-két kéve egyházi uramra is esett, mintha a jó Isten mosolygása övezte volna körül mindkettőjük homlokát!

Karácsony után. Ujhelyi Pista három forintért vehetett ajándékot — kis keresetéből — özvegy mamájának, Piroska hugának!

Vida Ilona.

teiyétől meg nem üszül, nem is lesz a magyar nemzetnek fehér karácsonya.

Móricz Pál.

A városházáról.

A város évzáró közgyűlése. Debrecen város törvényhatósági bizottsága még ebben az évben rendes közgyűlést tart. A közgyűlés az eddigi megállapodások szerint valószínűleg december 30-án lesz. A megtartott jog- és pénzügyi bizottsági üléseken rengeteg ügy került tárgyalásra, amelyek mind a közgyűlés napirendjére lesznek felvéve. Valami nevezetesebb városi közügygel nem fog a közgyűlés foglalkozni s így, bár a tárgysorozaton több mint 80 ügy lesz, mégis véget ér egy nap alatt. Az ő-évet Debrecen városa ezen közgyűléssel fogja berekeszteni. A jövő hónapban talán a hó közepén lesz legközelebb közgyűlése a törvényhatóságnak. A januári közgyűlés fog határozni az állam 50 ezer koronájának mikénti felhasználása felől.

— **Thaly Kálmán emléktárgyai** közül, amelyeket Rákóczi Ferenc íródeákja Debrecen város muzeumának hagyományozott, érdemrendei, az ő tiszteletére vagy kezdeményezésére vert emlékérmek és plakettek, ugyszintén az általa gyűjtött érmek, valamint a Rákóczi Ferenc hamvai hazahozatalakor négyszáz előkelő magyar honleány által Thaly Kálmánnak ajándékozott ezüst fedelű diszalbum, Thaly budapesti és pozsonyi lakásának fényképeivel és rajzaival együtt már kiállítottak a muzeumban s ott megtekinthetők. A Thaly-szobát csakis a jövő évi májusban rendezheti be és nyithatja meg a muzeum.

A városi muzeum karácsony első napján zárva lesz. Karácsony második napján, vasárnap d. e. 9 órától 12-ig díjtalanul megtekinthető.

A város jog- és pénzügyi bizottsága december hó 27-én, azaz hétfőn délután 3 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart. Tárgy: 1. A néhai Balog Sándor halápi erdész által telepített szőlő megváltásának ügye. 2. A város kertészetének rendezésére készített szabályrendelet tervezet, (megjelenik „A Város” folyó évi dec. hó 24-iki számában.) 3. Fésüs Lajos kérvénye a hortobágyi csárda bérletének megnagyobbítása tárgyában. 4. Egyéb esetleges folyó ügyek. — Debrecen, 1909. december 24. Vecsey Imre, főjegyző, jog- és pénzügyi bizottsági elnök.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Hajdúvármegye választói. Hajdúvármegyében három választókerületben a jövő évre érvényes névjegyzék elkészült. A választók száma mérsékelt szaporodott. — A hajdunánási választókerületben 3428, a hajduszoboszlóiban 2810, a nádudvariban 2346 a választók száma. A hajdunánási választókerületben: Hajdunánáson 1518, Dorogon 832, Hádházon 731, Sámsonban 223, Tégláson 124; a hajduszoboszlói választóke-

Műfogak

kautsuk és arany kivitelben, zománc fogsorok, rágásra használható és azonnal megszokható, arany fogkoronák és hidak eltört darabok 2 óra alatt javíthatnak.

Magyar Ferencz
fogtechnikus

Szent-Anna-utca 5. sz. (Gondy-ház.)

rületben Szoboszlón 1789, Balmazújvárosan 278, Józsan 38, Szováton 252, Vámospéresen 327, Mikepéresen 126; a nádudvari választókerületben Püspökladányban 552, Kabán 537, Földesen 485, Nádudvaron 356, Egyeken 171, Tetétlenen 137, Tiszacsegén 108 a választók száma.

Kereskedelem, ipar.

A kamara harmadik matinéja kiválóan érdekesnek ígérkezik. Ezuttal a szociális irány gondolköre keres és talál megnyilatkozást és pedig olyan hivatott szószóló előadásában, mint dr. Ágoston Péter, a huszadik század eszméinek tudós hirdetője. Előadásának tárgya: „A munka alkotmánya” lesz. Ezt a matinét a kamara január 2-án rendezti.

Ipari tanfolyamok a kerületben. A kamara előterjesztésére a miniszter ur Kisvárdán, Hajduböszörményben, Kunmadarason cipész és illetve szabóipari tantolyamokat rendez 1910. év január havában. A budapesti mesterszaktanfolyamokra meghívást nyertek a cipésziparban Solteczky Jenő Máramaroszigetről, Weisz Ignác Jászberényből, a szabóiparban Szalóky Gyula Jászberényből, Ugrai Gáspár Mezőtúrról, Kocsis István Nagyszőlősről. A debreceni mázoló- és festőiparosok kérelmére a kamara egy faeresztő tanfolyam elrendezését is kérte.

A munkások karácsonya. A kerületi kereskedelmi és iparkamara ez évben is gondoskodott arról, hogy munkában megöregedett derék munkásoknak karácsonyra örömet szerezzen. Ez évben is öt kiváló ipari munkás számára eszközölt ki az államtól 100—100 koronás kitüntető jutalmat és elismerő oklevelet. E kitüntetett munkások, kiknek a kamara a jutalmazást most adta ki: Petrovics József kovácsmunkás Nagybocskó, Bartha István gyári munkás Debrecen, Kelemen Gábor Máv. műhelyasztalos Szolnok, Bogdán József cipész Debrecen, Kubiczky Gyula férfi-szabó segéd Tiszaujlak. Ezenkívül a kamara — saját áldozóképességéhez mérten — szintén hat más munkást tüntetett ki oklevéllel és 50 horona pénzjutalommal. Ezeknek is most küldte szét jutalmukat, az összes alkalmazottaknak egyuttal tolmácsolva a kamara elismerő méltánylását. A kamara jutalmaiban részesültek a következők: Juhász Mátyás szabósegéd Karczag, Zsiska Sámuel csizmadiasegéd Nyiregyháza, Schönberger Izsák betűszedő Munkács, Szabados András esztergályos Debrecen, Jaán Sándor gyári munkás Debrecen, Süveges Julcsa munkásné Misztótfalu.

Debreceni mérge- keverőkről.

Írta: Móricz Pál.

Hódmezővásárhelyi Jáger Mari rémes bünszövetkezetét nem felejtették még az Alföldön. Templomjáró asszonyok voltak ezek. A hirhéd Jáger Mari főzte nekik a mérges boszorkakotyvalékat. Öreg bibliájának belső táblájára írogatta fel a fekete névsort, kiknek halálhozó méreggel szolgált. Borzalmas névsor ez. A hitves nők férjük ételét keverték fel. A gyermekek is szíves kínálással ejtették meg szüleiket, hogy pénzhez jussanak. Biztosított kedveseiknek „temetési díjat” fel-szedhessék az Alföldön elburjánzott „temetkezési intézetektől.”

Ennek a rémes bünszövetkezetnek volt az egyik áldozata „istenes” Horvát János vásárhelyi gazdálkodó ember. Istenes Horvát

Jánosnak is méregtől pusztult el az anyja és a súlyos gyanúkok alapján Jáger Mari mérge-keverő bandájával együtt fegyházra ítélték a „bibliás embert.”

Istenes Horvát János tizenkét esztendő ténnyedetett át a fegyházban. Most tizenkét esztendő után derült ki az ártatlansága... Felesége volt a mérgekeverő. Az meg már régóta halott. Így szabadon bocsátották „istenes” Horvát Jánost. Horvát János zokogva köszönte meg a felmentő ítéletet. Zokogva siratva el ifjúságának fegyházban szenvedett éveit; holott hajdanta még más szigorúsággal ítélték a mérgekeverőkről. Kegyetlenebb ítéletek voltak azok. Néhány érdekes esetet kijegyeztem Debrecen város avatag jegyzőkönyvéből.

*
Szép Borsi Annáról, Szécsi Mihály debreceni polgár hitvestársáról foglaltatik az 1744 ik évben keltetett jegyzőkönyvből:

„Férjének adott hiti s kötelességei, sőt a természet ellen megselekedte, hogy ő telyes lévén együttlakásoknak egész ideje alatt ördögi indulatokkal, férjének életét eleitől fogva ugyan szomjuhozta; melyet minthogy másként el nem fogyaszthatott, titkon mérget szerezni nem undorodott, az ételben elkészítvén, 1744 január 3-án férjének, aki másként egészséges és minden efféle veszedelmek ellen bátor vala, oly bővmértékben beadta, hogy ugyanazon napnak éjszakáján irtóztató kínok s kimondhatatlan fájdalmak között szegénynek meg kellett halni.”

Szép Szécsiné Anna, mert szépnek mondódik az írás szerint, eleinte tagadta bűnös cselekedetét. Azonban többen tanuk szembe mondták:

— Hallottam, sokszor fenyegetődött, ha szép szerrel nem választják, halál árán is el fog válni férjétől, urától.

Másoknak elrettentésére s magának büntetése végett keréketörték az aranycipke fejkötős polgárasszonyt. Amde büntésére is volt Annának Képes Sára nevezetű cselédleány. Sára leányzó híres volt legényembe-
rakkal való csókolódzásairól, enyelgéseiről számos kóborlásairól... Ez a céda lány szerezte be a nemes város patikájában lakó bátyjától a maszlagot, állitván, hogy ruhet orvosol vele, holott bűnös céla adta el asz-
rvoonyának. Gonoszsága miatt kínok halálával lakolt ez a híres leány is. Jobb karját tüzes fogókkal fogdosztatták, majd fejét vétették s karóba tétették az igazságszótó bírák urak.

*
Az 1742-ik évben Szemerey Anna Bagaméry Sámuelné vádolta Nádudvary József fiskális, hogy „ki nem gondolhatni éppen micsoda csodálatos okoktól indítatva” férjét álnokul, az ételbe kevert méreggel akarta elpusztítani. Ugy, hogy Sámuelnek „alkalmatos ideig tartott keserves kínolódásai miatt csaknem élete is elfogyott.” Tehát indítványozta a fiskális, hogy Szemerey Annának — előbb hóhér által is megkínóztatván — feje ütessék.

Szemerey Anna harminc nehéz korbácsütés árán szabadulhatott a főbenjáró büntetés alól, mert védője bebizonyította a fiatal asszony a mérget nem férjének elvesztésére vásárolta (akihez mindig hűséggel és szeretettel viseltetett), hanem „napa miatt” maga elvesztésére vette, „kivánván inkább halálával azon méltatlan gyanúságot és szünetlen becsméréseket felváltani, hogysem mint lelki nyugalma és csendessége nélkül azon ördögi gyűlölség és irigység tüzeben tovább is égni.”

Érdekes a férj vallomása is:

— Hogyha olyan volna az én feleségem, mint a finom arany, mégis az anyám előtt annak rossz neve volna...

Ez a házastós öreg asszony „még a fia csókját is irigyelte a menyecskétől; sőt a tisztességét is igyekezett befektetni, midőn ilyesmit hánytorgatott a beregszászi származású kis menyecskétől.”

— Pap akara ezt elvenni, de leverték róla, mert egy német herceg szoknyát és keszkenőt vett neki. Az anyja is szóbanforgó volt ennek. Már leánykorában is csintalan volt az én menyem.

A harminc korbácsütést mégis el kellett szenvedni az ártatlannak bizonyult asszonykának, mert mérget vásárolt, holott testi büntetéssel is tilalmazták a mérgevásárlást.

*
Ezen pöröknél jóval nagyobb jelentőségű volt a nemes, nemzeti és vitéző Baranyi László uram bűnpöre. 1772-ben vádolták meg Baranyi Lászlót, hogy mérgekeverő. Pedig nemes ember volt. Korábban debreceni főbíró-ságot is viselt. Mint szenátor tagja volt a tanácsnak akkor is, midőn az iszonyu vádat emelték ellene...

Margitai István tipografus uramnak István nevű fia félholt formában érkezett haza utazásából. Külső országokból érkezett haza. Tanulás végett járt odakint. Bárán otthon minden jó füvekkel ápolták, különös tünetek és kínolódások között mégis kiszenvedett. Csapó József orvos és mások előtt azt rebesgette:

— Megéttetek engem valahol...

A Szeremley György uramék Mari nevű szolgálója még határozottabb irányt adott az elhunyt „urfi” vádas szavainak. Mari ugyanis azt vallotta, hogy midőn Margitai nyomdász-nál lakott, az „ifur” gyakorta panaszkoltálta őt fájdalmát.

— Mindenem fáj. Különösen a gyomrom.

Mari kérdezte az urfitól:

— Talán szokott nyavalyája ez kegyel-mednek?

— Nem az — felelte István urfi — mert megéttetek engem Baranyi.

Előzőleg ugyanis Baranyiéknál ebédelt az urfi és ezeket mind állította Mari:

— Midőn ott egy falatból, mellyel megéttetek, a vizslájának is vetett, az fére mene, de még a küszöbig sem mehetett, máris kivette... István urfit is ekkor étették meg! — állította a szolgáló.

A bírósíelt büszke szenátor és nemes ember önértetes beadványban tiltakozott e gyanúsítás ellen. Az avatag írást olvasván, ma is megkapó a Baranyi ur feljajdulása:

En vagyok az, aki 1764. esztendőktől olta ezen tekintetes Nemes Tanácsnak egyik tagja, Bíró Társa és minden rámbizott dolognak szorgalmatos helybenvivője voltam. Es minden mulandó nyereségeim között Becsületemnek fenntartásával örvendetesen dicsekedhettem. Mostan például ezen folyó esztendőben Deczember 5-ik napján történt halála alkalmából ifju Margitai Istvánnak mi okon és micsoda fundamentomból ezen tek. Nemes Tanács ellenem publica és nagyobb botránkozásra éjszakának idején szokatlan Inquisitiót elrendeltetni, engemet maga társaságából kitiltani és ezáltal az egész községnek botránkoztatásával tárgyal és czélul kitenni nem álltallott... Fájjalom valójában Tekintetes Tanács, hogy ezen gyalázatom rajtam megesett, de jobban fájjalom, hogy Bíró Társaim, Collegáim és rész szerint Véreim által történt. Mely fájdalmamnak megorvoslására ámbár törvényes utamat jól tudom, bizom is igazságomban, de hogy bosszuállásnak vétkével ne vádoltassam; ellenben ártatlanságom az egész világ előtt megbizonyithassam, teljes tisztelettel a tek. Nemes Tanácsot azon kérem, hogy ártatlan személyem iránt feltett Punctumokat és azokra peragált

RÓTH BANKHÁZ

BUDAPEST.

Bank-központunk:

VI., Váci-körut 45. Bankpalota.

Telefon: 92—25 (Interurban).

Díjtalanul nyújtunk barkinek szak szerű felvilágosítást. Válaszbélyeg mindenkor melléklendő.

FOLYÓSITUNK:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3°/_o—3¹/₂^o/_o—4°/_o—4¹/₂^o/_o-os kamatra készpénzben.

Jelszám kölcsönöket II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5°/_o-al, esetleg 5¹/₂^o/_o-al.

Személy- és tárcaváltóhitelek iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2¹/₂—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állam, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezek nyugdíjaira is.

Értékpapírokra, vidéki pénzüzetek és vállalatok részvényeire értékük 950°-ig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mellett. Tőzsdemegbizásokat a budapesti és külföldi tőzsdékben lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk mindenkor eredménytel; az árfolyamokat naponta díjtalanul közöljük.

Konvertalunk bármely belföldi pénzüzetet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személyi- és váltókölcsönt. — Minden-

nemű bel- és külföldi értékpapirt napi árfolyamon vesszünk és eladunk. Pénzügyi szakba vágó minden reális ügy-

letet a legnagyobb pénzcsoportoknál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le. Bank-

házunk képviselőtere megbízható egyéneket felvesszünk.

Inquisitiokat, mint valóságos sérelmeimet Protocollumjokból kitörteni, semmivé tenni; és Becsületeknek megbántását ezen közgyűlésben megemlíteni ne terheltekké, melyet hogy elegendő satisfactiónak tartsak, a felebaráti szeretet indít...

A nemes tanács rövidesen végeztet a beadvánnyal. Hátára írta:

— A nemes Tanács ifju Margitai István véletlen esett haláláról való investigatiojában hitese kötelessége szerént tartozott procedálni s tartozik ezután is...

Baranyi Lászlót nem elégitette ki ez a semmitmondó felelet. Ujból kérte:

— Bármerre hajlott is a dolgom, követelem, hogy megvilágosíttassék.

Azonban a „Tanácson” sem kérelemmel, sem követeléssel nem lehetett kifogni. Baranyinak, a hatalmas urnak is végig kellett járni a kálváriáját, mintahogy most utóbb tizenkét évig „istenes” Horvát János is végigjárta. Ugyanis azt írták Baranyi urnak.

— Maga megítélheti azt, Instans Uram, hogy a N. Tanács az Ó kegyelme kívánságának nem deferálhat, mert az oda célozna, hogy vagy vétkezzék, vagy ártatlannak deklaráltassék; arra pedig még nem lehet menni, hanem illendő uttján és módján annak idejébe meg fogja tudni a dolognak kimenetelét.

Nemes, nemzetes és vitéz Baranyi László uram, a bírósívelt debreceni szenátor nem is tisztázódott elébb a méregkeverés szörnyű vádjá alól, csak minekutána professor Hatvani, az orvosi, bölcsészeti és számtani tudományoknak tudora, Csapó József orvos és Wessprémi István uraimék a sírjából kiásott Margitai urfi holttestét felboncolták és írásban kiadták:

— Mérgezés jeleit nem találtuk fel, valami természetfeletti baj forgott fenn, mert nyomorult volt a gyomor.

A méregkeverők csoportjában leginkább asszonyok, nők szerepeltek. Az egyik ilyen vádlott, Arany Mária Dull Mihályné, aki férjét — szívéből utált férjét — méreggel akarta megégetni, ezt felelte az inquisitoroknak:

— Senki más nem készítetett a mérgezésre, csak a sátán...

Az 1500—1600 as években csakugyan többnyire boszorkasággal, ördögösséggel is megvádolták az ilyen méregkötvasztó asszonyokat... Máglyán égették meg a szerencsétleneket. Ezek voltak a Sátánnak gyújtott áldozati tüzek.

Irodalom, művészet.

Ifjuság után.

Írta: Zivuska Andor.

Még egyszer szeretnék ifju lenni,
Bolondos álmok szárnyán lebegni;
Szűz szerelemnek borából inni!
Soha se hüllő virágba hinni!

Még egyszer szeretnék ifju lenni,
Tűz-szemű vágyak karján pihenni;
S kezembe' nyíló rózsá-ággal:
Halni a tűnő ifjusággal!

Szanin második kiadása. Arcubasew Szanin-jának most jelent meg a második kiadása Szabó Endre fordításában. Ismeretes, hogy e regény mily üdöztetésnek volt kitéve, míg csak esküdtszék fel nem mentette a bevádolt író, illetőleg fordítót, Szabó Endrét. A munka történetébe tartozik, hogy két budapesti antiquárius még a Szanin per folyamán kiszedette az erősen megkurtított Szanint valamely németből készült fordításban és 200, a másik 300 oldalas kivonatot adott ki cirka 250 K árban, ellentétben az Egyenberger-féle kiadással, melyet 415 oldalas kiadásban fordított Szabó Endre oroszól. Te-

kintettel arra, hogy az antiquáriusok kivona taikra reá nyomatták, hogy „teljes kiadás”, ezek nagyon alkalmasak — már olesőbb áruknál fogva is — a közönség megtévesztésére, miután arra kevesen ügyelnek, hogy a Szanint Szabó Endre fordításában adják-e nekik vagy csak kivonatanban.

A Divat Szalont. első és legszebb asszony-ujságunkat ajánljuk olvasóink figyelmébe. Minden családfő a legteljesebb megnyugvással viheti be otthonába, mert e díszes kiállítású, tartalmas és érdekes füzetekben minden kéthétben igazi jóbarát e ött nyitja ki kapuját. A divat Szalon oktatója, segítője és mulattatója minden asszonynak, minden lánynak és a takarékoság, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsülése, a gyermekgondozás megkönnyítése és a legnemesebb szellemi szórakozás az, amivel olvasóit elárasztja. Közleményei fölött nem kisebb írónő, mint Szabóné Nógáll Janka örködik és munkatársainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik e lappal egyidejűleg — huszonkét esztendő alatt — lettek az olvasóközönség kedvencei. A divat, melyet magyaráz, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illő és a mi szellemi fejlettségünkhöz van mérve minden olyan cikke, melynek célja az, hogy a leánynevelést befejezve, kész, tudatos, derék háziasszonyokat állítson az otthon élére. Ezeknek szánja az otthon varrot ruha, az otthon készített mültárgy dícső-ögét, ellátván olvasóit az ingyen-szabás-ivek, munka-rajzok minden fajtájával és az ingyen-mellekletekkel megjelenő gyermek-ujtságot, melynek az a célja, hogy fiatal anyak nemcsak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekekkel foglalkozzanak is. A Divat Szalon dúsz és értékes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeren két művész kiivitelű színes divatkép képezi a füzet csinos és tartós borítékát. — A Divat Szalon kiadóhivatala: Budapest, V., Eskü-ut 5. sz. — mindenkének szivesen küld mutató számot, az előfizetési árak feltüntetésével együtt, melyeknek csekélysége szinte szembeszökő a lap pazar és tartalmas kiállításá mellett. Egész évre 12 korona, félévre 6 korona és negyedévre 3 korona.

A Jó Pajtás Almanachja. Az ifjusági irodalomnak, mely ilyenkor karácsonykor szokott legjobban föllendülni, az idén érdekes ujdonsága van: a Jó Pajtás Almanachja, melyet Sebők Zsigmond és Benedek Elek, a lap szerkesztői szerkesztettek s amelyet a Jó Pajtás előfizetői egy csinos kis tárcanaptárral együtt ingyen kapnak karácsonyi ajándékkul. Az Almanach egy tíz ives kötet könyv, művészeti díszes címlappal, tömördek szép illusztrációval s az olvasnivalók egész tömegével. Sebők Zsigmond kedves mackótörténetet írt bele, Benedek Elek mulatságos mesét, Tomesányiné Czukrasz Róza nemes hangulatu szindarabot. Ezeket kívül az élvezetes elbeszélések és mesék egész s-ara van az Almanachban Rákosi Viktoról, Molnár Ferentől, Mauks Kornéliától, Móra bácsitól, több népszerű természettudományi cikk, uti-rajz, közzöntő versek, emlékkönyvbe való sorok stb. Az Almanachot kiállításának szépsége és tartalmának gazdagsága a legkiválóbb ifjusági könyvek sorába emeli. — A tárcanaptár zsebbe való, ügyes formátumban nemesek naptári részt ad, hanem rovatokat a kis diákok följegyzései számára, ahova beírhatja tanárainak, tanulóársainak stb. névsorát. Az Almanachot és a tárcanaptárt, mely a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, a Jó Pajtásnak nemcsak eddigi, de újévkor belépő új előfizetői is ingyen kapják. Mint nagyon alkalmas karácsonyi ajándékot, — a kettőt együtt 3 koronáért bárki megveheti bármely könyvkereskedésben.

Debreceni író drámája. Egy fiatal debreceni író, Vójh György, a karácsonyi napon jelentette meg a „Jézus” című misz-

tériumát. A nagy koncepciójú költői alkotás három játékban eleveníti meg Jézus tragédiáját s modern felfogása, művészeti kidolgozása méltó a közönség legnagyobb érdeklődésére. A bibliai dráma, amellyel legközelebb részletesen foglalkozunk, a debreceni városi nyomda díszes kiállításában jelent meg s minden könyvkereskedésben kapható. Ára 2 korona.

Az új évnegyed előtt.

Olvasóinkhoz. Barátainkhoz.

A „Debreczen”-t már csak napok választják el fennállásának XLII-dik évfolyamától.

Hosszu pályafutása alatt a polgárságnak mindig hű barátja volt a „Debreczen”. Ma is hazánk függetlenségéért, ezen városnak, ezen város polgárságának fejlődéséért küzd a „Debreczen”.

A „Debreczen”-t nagy áldozatok árán is fentartották, válságos viszonyok között is fentartották, ezen pártnak érdemes és áldozatkész oszlopai, hogy legyen olyan hirlapunk, mely a debreceni erős magyar nép szellemét, lelkét hiven tükrözze vissza.

Ma is válságos idöket él az ország, azonban a „Debreczen” ma is a nemzeti függetlenség igaz harcosaival küzd együtt. Ma sem tántorodott meg hazafias pályafutásában.

Kell, hogy a Debreczen város igaz független polgársága méltányolja a „Debreczen”-nek ezen küzdelmeit. Kell, hogy akik a függetlenségnek, egy komoly hangu, komoly irányu ujságnak igaz barátjai, most a „Debreczen” mellett csoportosuljanak.

Hiszzen Debreczen városnak mind a három kiváló, szeretett képviselője a „Debreczen” által képviselt egy magyar párthoz tartozik. Hazafias cikkeiket is a „Debreczen”-ben adják le. Azonban a „Debreczen” hasábjait nem foglalja le teljesen a politika. Minden tekintetben jól értesült és színvonalon álló ujságot adni olvasóinknak. A „Debreczen” tárgyilagos hasábjairól számúztuk a kofádkodó személyeskedést.

A „Debreczen” szakavatott és hivatott tollu belső, mint külső dolgozótársai ugy helyből, mint a közel vidékről és a fővárosból figyelemmel kísérenk és lelkesen tolmácsolnak minden mozgalmat, mely a mezőgazdaszatnak, kereskedelemnek, iparnak, — tudományos és szépirodalomnak, — szin- és képzőművészetnek, — közoktatásnak, — társadalmi és közgazgatási életünknek széles keretében felmerül.

A „Debreczen” — bár távol állunk a piaci szószátyárkodástól — minden rovatát élénken tölti be s gondoskodtunk arról is hogy a következő évnegyed alkalmából egy hasznos — és becses emléktárggyal lepjük meg a „Debreczen”-nek régi, mint új előfizetőit, akik a 300 oldalas „Debreczeni képes kalendáriumot” teljesen ingyen kapják tőlünk.

A „Debreczen” elterjedtsége különösen a gazdalkodó körökben nagy előnyöket biztosít kereskedő- és iparos hirdetőinknek is, amit ezen alkalmából is a hirdetőik érdekében hangsúlyoznunk kell.

Találtatott karácsonyi és újévi ajándékait

egy forrás, ahol mindenki

könyv-, papir- és zeneművekben legolósobban szerezheti be. Keresse fel „ACÉL”-féle antiquáriumot, ahol e szakba vágó cikkek mesés olesón árban kaphatók. Plac-u. Kistemplommal szemben. Telefon 575.

Karácsonyi és újévi képeslapok rendkívül olesón kaphatók.

Mivel Debrecen város és nagy magyar vidékének közönsége eléggé érett, fejlettmár arra, hogy a közönséges töksori felfújt szenzációkon kívül, a hivatott tollal feldolgozott igazságokat, nagy érdekű közkérdéseket is megértse, méltányolja, bizalommal kérjük fel a „Debreczen” minden olvasóját, a „Debreczen” egyenes magyar irányának, korral haladó törekvéseinek minden barátját, hogy a „Debreczen” terjesztését vegyék lelkökre, ajánlják ösmerőseik között.

Tisztelettel:

„DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Karácsonyi istentiszteletek. Ma karácsony első napján a következő sorrendben tartatnak meg a református templomokban az istentiszteletek: A Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Szele Miklós s. lelkész, Kistemplomban prédikál Erőss Lajos püspök, ágendázik Szele György, a Kossuth-utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly s. lelkész, az Ispótytemplomban prédikál Uray Sándor lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főisk. tanár, a Csapó-kertben Kovács János hitoktató, a Homok-kertben Erdős Károly főiskolai szónok, d. u. 4 órakor a Nagytemplomba Takács Imre 4. th., Kistemplomban Erdős Károly szónok, Kossuth-utcai templomban Szécsényi István, Ispótyban Berezky József. — Karácsony másodnapján a Nagytemplomban d. e. prédikál Erdős Károly szónok, d. u. Berezky József 4. th., Kistemplomban d. e. prédikál Berezky József 4. th., d. u. Szécsényi István 4. th., Kossuth-utcai templomban d. e. prédikál Sakács Imre 4. th., d. u. Erdős Károly szónok, Ispótytemplomban d. e. prédikál Szécsényi István, d. u. Takács Imre 4. th.

A karácsonyi ünnepek alkalmából a római kath. templomban a istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Karácsony első napján: Ejjeli mise. Reggel 6 órakor pásztorok miséje, 7 órakor csendes sz. mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére csendes szent misét mond; 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent-beszéd, háromnegyed 11-kor a Svetitszárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond; fél 12-kor csendes sz. mise. Délután 3 órakor ünnepi vacsernye, utána sz. beszéd és rózsafüzér. Másodnapján az istentiszteletek mint rendszeren vasárnap.

Az ágost. hitv. ev. templomban: Karácsony I. napján d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Az istentisztelet után az urvasorát Materny Lajos főesperes osztja. d. u. 3 órakor Hudák János esp. káplán prédikál. Karácsony II. napján d. e. 10 órakor Oláh Károly theologus prédikál. Az istentisztelet után urvasorát oszt Hudák János esp. káplán. D. u. 3 órakor ima.

A tanítói árvaház kibővítése. Nagyszabású építkezésről ad hirt a vallás és közoktatásügyi minisztérium, aki elhatározta, hogy a debreceni orsz. tanítói árvaház épületét a tényleges szükségletnek megfelelően és a férő helyek mérsékelt szaporítása céljából kibővített, illetőleg átalakítja. A munkálat vezetésével Pavlovits és Szilágyi műépítész és építőmestereket bízta meg azzal, hogy a kibővített épület 120 fiu és 120 leány növendék és megfelelő személyzet befogadására szolgáljon s a munkálat 1910 aug. hó végéig befejezendő. A rendeletet Tóth államtitkár, ki az ügy iránt személyesen érdeklődött s a helyszínén szerezte be a maga ta-

pasztalatait írta alá s Weszprémy Zoltán főispán pedig, mióta az árvaház felügyelő bizottságának elnöke folyton a legnagyobb érdeklődéssel viselte ennek a kérdésnek ügyét, mert köztudomású, hogy a debreceni tanítói árvaház építkezése úgy szerelési, mint közegészségügyi szempontból nagyon kifogásolható volt.

Az ünnepi követek. Tegnap mentek szét a főiskola által kiküldött ünnepkövetek s az ünnepeken már hirdetik is az ígét. A kiküldött követek a következők:

Debrecen: Erdős Károly szónok, Takács Imre 3. th., Halmi Miklós 4. th., Tamássy Géza 4. th.; Szentes: Papp József esküdt felügyelő, Karag: Peleskey Sándor esküdt felügyelő, Derecske: Boros Jenő esküdt felügyelő, Hajduböszörmény: Papp Gáspár 3. th., G. Kiss Gyula 2. th., Hajdunánás: Herpay Gábor 4. th., Hajduszoboszló: Debreczeni István 4. th., Kisujszállás: Molnár Ferenc 4. th., Békés: Balajthy Jenő 4. th., Kunmadaras: Szondy Lajos 4. th., Gyoma: Kósa Zsigmond 4. th., Nádudvar: Nagy Ferenc 3. th., Hajdubárház: Orosz Tamás 3. th., Téglás: Kallós Béla 3. th., Hajdubagos: Szabó Gyula 2. th., Sámson: Tördős Dezső 2. th., Hódmezővásárhely: Szücs József 4. th., Boross Mihály 3. th., Nagy Lajos 4. th., Vörös Lajos 1. th., Kaba: Gote Lajos 4. th., Mikepéres: Szeles Pál 2. th., Sáránd: Hodossy Orbán 2. th., Berettyóújfalú: Csompó András 3. th., Bagamér: Balogh Béla 3. th., Mezőtur: Szücs Lajos 3. th., Bagó Bálint 3. th., Érmihályfalva: Kovács Ferenc 2. th., Püspökladány: Kolonay László 4. th., Báránd: Réthy László 3. th., Bagamér: Balogh Béla 3. th., Monostorpályi: Mándoky Béla 3. th., Tetétlen: Kolozsvári Kiss József 1. th., Tépe: Hajdu Árpád 3. th., Alsó-Felsőjózsa: Tusa Menyhért 4. th., Kőszegremete: Szabó Lajos 8. o., Érszodró: Kiss István 4. th. stb.

A felelevenedett ifjúsági egyesület. A főiskolai Magyar Irodalmi Társulat — melynek tisztikara december 10-én tartott közgyűlésén a társulat rendelkezésére bocsátotta a viselt tisztségeket, a napokban újból megalakult. Elnök lett egyhangú bizalommal és nagy lelkesedéssel Debreczeni István, főjegyző Boross István, titkár Orosz Tamás, pénztáros Takács Imre, aljegyző Oláh Károly. Horkay Gyulának a Roncsik Jenő lemondása folytán kiadóhivatali főnökké történt megválasztása s ez állásában most történt megerősítése következtében betöltetlenül volt ellenőri állásra Herbály Gyula választott meg. Választmányi tagok: Berezky József, Györök József, Németh Károly, Borsy István, Dávid Miklós, Sinay Gábor, Osváth Pál és Szücs Kálmán. A Főiskolai Lapok szerkesztését a közgyűlés ismételtlen és továbbra is Szombati Szabó Istvánra bízta, kit munkájában Ballay Gyula, Bodnár Gábor és Györök József segíten k.

Alapvizsgai írásbeli tételek. A theologiai tanárkar az 1909—10. iskolai évre a második éves hittanhallgatók theologiai alapvizsgálatra a következő írásbeli tételleket tűzte ki: a) Egyháztörténelemből: „Kálvin születése négyhátszáz évi emléktünnepélyének s a magyar reformátusok Genfben megjelenésének hatása egyfelől külföldre, másfelől magyar református egyházunkra s a magyar protestáns szakirodalom megnyilatkozása (Kálvin irodalmi termények); b) Az O-szövetségi bevezetés köréből: „Deüteroészaiás próféciája s az ugynevezett tritoészaiási szakaszok (Ézsaiás 40—66. részei) igazgatói szempontból”; c) A vallásbölcseletről: „Monoteizmus a népek vallásában. Beadási határidő: 1910. május 1.

Azon t. párttagok, akik az aláírási ivateket meg alá nem írták, vagy más okból meghívót nem kaptak, sziveskedjenek az illető utca elnökénél jelentkezni, akinél az ivet aláírhatják és tőle meghívót kaphatnak.

UJDONSÁGOK.

Szeretet Istene...

Írta: Király Péter.

Hogy mily gyarlók vagyunk, Te tudod, te látod...
Oh terjeszd ki fölénk védő szent palástod
Szeretet Istene, világ ura, atyja:
Ne vigy kísértetbe, ne vigy kárhozatba.

Gyarlók vagyunk mind, mind, nincs köztünk kivéte!
Ember ne kérkedjék, lelkével, hitével, —
Hitében álnokság, lelkében gonoszság,
Egymást az emberek véresre tapossák.

Ma ez az erősebb, holnap meg a másik
Vérszomjazó foguk egymásra úgy vésik,
Alattomos furfang, vérfagyasztó gazság,
Nem engedi őket nyugodni manapság.

Mintha a műveltség megrontotta volna,
Régi fenségéből lesülyedt a porba...
— Szeretet Istene! Esdve kérünk téged:
Ne hagyj elzúlleni az emberiséget!

Szeretet Istene! Te tudod, te látod,
Gonoszság uralja az embervilágot...
Ami aljas épül, ami nemes pusztul:
Szeretet Istene, ments meg a gonosztul...!

Lapunk előfizetőinek, jóakaróinak
boldog ünnepeket kívánunk.

Lapunk legközelebbi száma a
közbejött ünnepek miatt — kedden a
rendes időben jelenik meg.

— **Árvaházi ünnep.** Megható szép ünnepély folyt le december 23-án a jótékony nőegylet árvaházában. A jó szivek megemlékeztek a szeretet ünnepén az árvákról és felgyújtották a karácsonyfa gyertyáit azok részére, akik nélkülözik a szülei szeretet kincsét és a családi élet melegét. Az ünnepségen ott láttuk Veressné Szathmáry Teréz elnök, Weszprémy Zoltánné alelnök, Sesztina Jenőné, Erőss Lajosné, Mayer Emilné, Sass Béláné, Somogyi Pálné, Berger Mórné, Kerekes Gusztávné, Hubek Erzsébet, Vértessy Lajosné, Muraközy Róza, Ungváry Józsefné, Glück Izidorné, Kertész Lászlóné leányával, Sallai Ferencné, Liptay Gáborné urasszonyokat, továbbá Erőss Lajos püspököt, Szele György nőegyleti igazgatót és Csiky Lajos akadémiai tanárt. Az árvákat Kovács Ilonka intézeti tanuló vezette be. Egy ének elzengése után Horváth Irén előadta Csiky Lajos karácsonyi imáját, mely után Szele György gyönyörű beszédet intézett az árvákhoz. — Freytag Olga és Szabó Erzsike verset szavaltak. Bagdi Róza imája után a szép ünnepség véget ért.

— **Hegymegi Kiss Pál dr. a királynál.** Néhai püspökünk fia H. Kiss Pál dr. a doktorrá avatása alkalmából kapott gyémántos királygyűrűt most köszönte meg Ó felségének. A király a napokban fogadta dr. Hegymegi Kiss Pált kihallgatáson. — Mint értesülünk, a kecske-

Czipők!

legolcsóbban a Központi Czipő és Kalap
áruházban, Dreher mellett.

méti jogakadémia az ide megválasztott dr. Thegze László jogtanár el- távozása folytán megürült jogbölcsészeti tanszékét dr. Hegyemegi Kiss Pállal fogja betölteni. Összinté örömmel üdvözljük és minden jót kívánunk a királygyűrűs debreceni diáknak.

— **Irodalmi cabaré-délután.** Karácsony másodnapján előkelő cabaré délutánt tartanak Debrecenben. A cabaré jóékonny cél szolgál, mivel a „Gyermekkórház” javára rendezik. Városszerke nagy az érdeklődés a fényes műsorú és irodalmi nivójú cabaré iránt. A nagyszerűnek ígérkező cabaré délutanon Kuthy Sándor dr., a jeles és népszerű poéta, érdekes szabad előadást tart. Bekéssy Annus urleány, a debreceni társaság kedvelte, művészi zongorajátékkal szerepel. Marossy Sándor, a kolozsvári nemzeti színház v. tagja énekel, Losonczy és Mészáros dilettáns-művészek egy híres táncegyveleget mutatnak be. Fábrián Margitka urleány vidám cabaré-számokat ad elő. Gara Ákos, a jeles poéta és hírlapíró, a conferencer tisztét tolti be a cabaré-hangulatok címén vidám szabad előadást tart. A zenei részt a kis hegedűvirtuóz, Magyar Imre vállalta el, a kiváló Magyar zenekar kíséretében szebbnél-szebb magyar nótákat fog játszani. Jegyek: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, előre válthatók a Kobrak cipőraktárban, (Piac-útea 42. sz.), Fekete divataruházában. (Piac-útea 37.) és délután a pénztárnál. A meghívókat már szétküldték és ha tévedésből valaki nem kapott, úgy ez uton hívja meg a rendező-éget.

— **Szocialista nagygyűlés Debrecenben.** Karácsony másodnapján, vasárnap délután szocialista nagygyűlés lesz Debrecenben. A szocialdemokrata párt hajdumegyei kerületének küldöttei gyűlnek össze a városban, hogy a part igen fontos ügyeit tárgyalják. Mintegy 100—150 kiküldött jön ez alkalommal Debrecenbe. A kerülethől Hadház, Szoboszló, B.-Ujváros, Böszörmény, Szatmár, Nyíregyháza, Nagykároly stb. kisebb-nagyobb küldöttséggel képviseltetik magukat a nagygyűlésen, amelynek tárgysorozata 8 pontból áll. A budapesti központ is küld megbízottat a gyűlésre, aki az általános politikai helyzetről fog beszélni. Napirenden szerepel az általános választói jog kérdése, a szövetkezeti ügynek megbeszélése, a földmunkások megszervezése és más aktuális indítvány. — A szövetkezeti kérdés nagy horderővel bír, mert a szocialdemokrata párt felakarja venni a versenyt a klerikális tulajdonosokkal szemben, amely általános panaszra ad okot a falvakon.

— **Házasságok.** Az elmúlt héten a következő házasságokat kötötték az állami anyakönyvi hivatalban: Balogh Lajos—Daróczi Zsuzsanna, Kollár Antal—Bogdán Erzsébet, Vaszhan Mózes—Szabó Julianna, Ráso Károly—Máté Zsófia, Bacsai Ferenc—Öbzszynek Helena, Bakóczy Ferenc—Kovács Róza.

— **Hogyan vitték az első karácsonyfát Frankfurtból Bécsbe** Hogy mikor és hogyan hozták a fenyőfa az öt megillető helyet a karácsonyi ünnepeken, az még nincs egészen földerítve. Annyi bizonyos, hogy ez

a térhódítás csak a 10-ik században történt. A karácsonyfát először 1817-ben gyűjtötték meg Bécsben. — A szokást Frankfurtból hozta magával Alt Rudolf hírneves osztrák festő apja, aki frankfurti származású. Frankfurtban ekkor már elterjedt szokás volt karácsonykor fenyőket állítani és azokat földiszíteni. Alt Rudolf a festő 1817-ben öt éves volt, de agg korában is folyton rajongással emlegette azt a napot, midőn először látta a karácsonyfát. „Sohal bármilyen öreg leszek, nem fogom ezt a szép napot elfelejteni, amidőn ötéves koromban először ülök meg a karácsonyt földiszített fe yőfával”. A szokás azután a festő szülei révén hamar elterjedt Bécsben, Alt festő 1905-ben meghalt.

— **Tündérest a színházban.** A tündérország csodás gyönyörűségeit, káprázatos színpompában ragyogó varázsképeit, elragadtató zenéjét, bűbajos énekeit, élvezheti városunk közönsége január 27. és 28-án a színházban, ahol s amikor, a szegénysorsu tüdőbetegek szanatoriuma javára a helybe i elnök: Ujhelyi András királyi kuriai bíró neje, olyan remek látványosságot mutat be, aminő látható még eddig sohasem tudt itt. E megkapó fényes kiállítású előadásnak a vezetője a színházunk országos-hírű főrendezője: Ferenczy Frigyes lesz. Ez igazán bámulatra-méltó nagy látványosságnak a meglepőbb részei — csak igen nagyjából elsorolva — a következők: I. 1. „A tavasz ébredése” fölséges élőkép, előadja városunk legbájosabb hatvan leánya. 2. „Virág-mennyegző” a rózsza elveszi a nefeletset; előadja tíz rózsaszín-ruhás, tíz kéklruhás, tíz pipacs ruhás, tíz fehér gyöngyvirág-ruhás, tíz fehér orgona ruhás és tíz buzavirág-ruhás leánya. Vízitündér a szép Gálbory Sámuelné, tavasz tündére Lisz Nándika, nap a bájos Hajósné. II. „A nyár.” Ostendei strand. Ott lesznek láthatók, mint vendégek, a debreceni legelőkelőbb hölgyek, cukrászda, tennisz, b.ciklizés, kontetizés és amint a gyermekek a tengerparton csigáznak; egyszerre csak fölzendül a sétahangverseny, amelynek negyven-tagu karát, a méltán oly hírneves P. Nagy Zoltán zeneművésznök vezetendi. III. „Az ősz.” A szüret, ahol a nagybíre Zoldy Marii bámulatos hegedűjátékát a Racz Károly egész bandája kíséri, amikor Z. anyné, az isticri művésznő énekel s a korsmárosnő a bajos özvagy Szatmarné adja. — VI. „A tél” Ez elragadtató képek az egyik legnagyobb szíri része az. midőn a templomi szent, áhitatás éneket a debrecenieknék örökké fellehetetlen bűbajos hangú esaoogánya doktor Balkányi Emilné Bódy E. la zengi.

Amik ez egymásután két este bemutatandó előadás-on élvezhetők lesznek, mindazt szóval emondani, leírni tiszta lehetetlen, azokat látni kell s hallani és ebből majd megtudja mindenki, hogy mi a tündökli ábránd és mi a rideg való.

— **Ingyen könyv a házinyul-tenyésztésről.** A Házinyul-tenyésztők Országos Szövetsége (Budapest, Csillaghegy) a házinyul-tenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg most megjelent ismertetőjét a nyultenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági melékágazatot, hogy maga is belefoghat a védelmező tenyésztésbe.

Ezt a kezdést is megkönnyíti a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztő anyag beszerzését közvetlen, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad.

A házinyulak vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség Csillaghegy-telepén, valamint husuk árúását a Közponi Vásár-csarnokban megkezdtek; amelyek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

A timárfjak mulatsága. A timárfjuság január 29-én rendezi a Bika diszt-ermélen szokásos ánemulatságát. Magyaros zamatosságáról közismert e-télyén a timárfjak italokkal vendégetik meg a megjelenteket. A

hölgyeket mesés táncrenddel, Dávidházy remekével lepi meg a figyelmes rendezőség. A zenét Veres Tóni jóhírű zenekara szolgál-tatja.

— **Karácsonyfaünnepély az árvaházban.** Az országos tanítói árvaház tegnap d. u. 3 órakor karácsonyfaünnepélyt rendezett. A kellemes ünnepély fényét sokan emelték megjelenésükkel. A meglátó összejövetel az ajándékok kiosztásával végződött.

— **Tanító kérdést intéz a tanítványához, ki mondja meg nekem, hogy mi ez a „Foto Glob”?**

Naci: A Foto Glob az a Batthyányi-utcán egy üzlet.

Tanító: igaz az is! . . . de.

Ignac: A Foto Glob az egy villany-nyal berendezett lekapó készülék, melyet mindenki megláthat a Batthyányi-utcán a 6 szám alatt, én tudom!!

— **A hivatalos lapból.** A földmivelés-ügyi miniszter az állami jószágok és telepítési szolgálat tiszti személyzeti létszámába dr. Szepesy Dezső debreceni lakost, ügyvédjelöltet ideiglenes minőségű fizetéstelen jószágigazgatósági fogalmazóvá kinevezte.

— **Debrecen menyasszonyai és vőlegényei.** Az elmúlt héten a következő jegyespárokat hirdették ki az állami anyakönyvvezetőségnel: André Antal—Hadház Zsófia, Dudás Imre—Bojthy Julianna, Ferge Péter—Bordas Zsuzsanna, Maurer György—Harsányi Mária, V. Balogh István—Kovács Erzsébet, Nagy László—Sinay Vilma, Meggy József—Tarja Zsófia, Kánczler Emánuel—Grosz Frida, Gergely Mihály—Nagy Mária, Szatmári István—Vekony Julianna.

— **Ujévi képeslapok óriási választékban** bámulatos olcsón kaphatók Aczél antiktáriumába a ref. kistémplommal szemben.

— **Uj ügyvéd Debrecenben** dr. Hódy Béla, városunk jogászfjúságának rokonszenves tagja a napokban tette le jeles sikerrel az ügyvédi vizsgát Budapesten. Irodáját január első hetében fogja megnyitni.

— **A Sevecsik vonósnégyes Debrecenben 1910. január 4-én.** A debreceni Zenekedvelők köre minden évadban egy estélyt a kamarazenének szentel. Két éven át a brüsszei vonósnégyes társaság volt a kör vendége, az idénre pedig a brüsszeiiek mellő vetélytársat, a világhírű Sevecsik vonósnégyest sikerült a kör vezetőségének egy estélyre megnyerni. Ezen illuszris művész-társaság 1910. január 4-én, kedden este fogja hangversenyt megtartani, melyen a kör tagjai teljesen díjtalanul vehetnek részt. Nem tagok részére jegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében előjegyezhetők.

A Sevecsik vonósnégyes társaságának ez lesz az első bemutatkozása Magyarországon. Innen utaznak Budapestre, hol két nap múlva tartják meg kamarazeneiüket. Debreceni hangversenyükön a legritkábban hallható compositiókat fogják előadni, így játszani fogják Smetanának, a tragikus véget ért nagy cseh zeneszerzőnek „Életem” című E moll vonósnégyesét, melyet rendkívül nagy nehézségei miatt ritkán játszanak s melyben a szerző életének történetét fejezte ki, előadják tovább Borodinak, az izmos tehetségű modern orosz szerzőjének bájos és jellegzetes A dur négyesét, valamint a minden idők legnagyobb mesterének, Beethovennek egyik legszebb alkotását, a B dur négyest op. 18.

E hangverseny iránt a közönség körében érthető érdeklődés nyilvánul, s nem tagok részéről már is tömegesen történtek az előjegyzések.

— **A debreceni asztalos ifjuság kabareja.** — A debreceni asztalos ifjuság december hó 26-án, karácsony másodnapján délután 3 órakor nagy kabaré-délutánt tart, amelyen Halton a híres hasbeszélő is föllep,

Uj! „Foto-Glob” Uj!

Batthyányi-u. 6. sz.

MEGNYILT
Külföldi tanulmányok alapján villanyfényvel berendezett
fényképezési műterem

Nyitva reggel 8 órától este 10 óráig.

Interieurők, Exterieurők, Arcképes levelezőlapok és igazolványok 24 óra alatt készülnek.

A kabaré a Munkás-Orthon (Margit-fürdő) disztermében lesz. Belepő-díj nincs a műsor ára 40 fillér.

— **A debreceni mentő egyesület választmányi ülést tartott** Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: Burger Péter dr. titkár, dr. Dereckassy István, Grósz Nagy Ferenc pénztáros, Bekéssy László, dr. Tüdős Kálmán, Sz. Szabó László, Publíg Ernő és Szikszay Gyula. A választmány elhatározta, hogy a debreceni bankokat s vállalatokat adakozásra kéri fel s bizonyos, hogy az áldásosan működő mentőktől a segélyeket nem fogják megtagadni. Grósz Nagy Ferenc beszámolt a pénztári állapotról, amely aránylag a sok kiadás-hoz képest igen szép eredményt mutat. Végül elhatározták, hogy a mentő tanfolyamot a jövő évben is megtartják.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Hegedűs Sándor ref. 77 éves, Fehér József ref. 82 éves, Nagy Eszter rom. kath. 22 éves, Ösztricher László izr. 72 éves.

— **Étvágytalanságban szenvedők** sokszor mindenféle csodaszerrel próbálkoznak, melyek agyomrot megtöltik és ingerlik, de a kívánt hatást legfeljebb csak egy-egy alkalomra képesek előidézni. Aki étvágyát állandóan helyre akarja állítani, célját úgy fogja elérni, ha néhány napon át a reggelizés előtt 1-2 deciliter **Ferencz-József-keserűvizet** iszik. A „Ferencz-József-keserűviz-források” Igazgatósága Budapesten van.

— **Megnyílt a baba menyország!** Kossuth-utca 4. szám alatt. Babáknak ingyen! Papáknak és mamáknak olcsó pénzért! Csak rövid ideig látható!

— **Papa Mama Baba Mentze!** ingyen megtekinthető Kossuth-utca 4. sz.

— **Valódi prof dr. Jäger-féle** alsó ruhák, téli bőr keztyűk, bokavédők remek szép választékban Frank testvéreknél. Telefon 749.

— **Ajándék beszerzés előtt** feltétlenül tekintse meg a **Harmathy** antiquárium kirakatait Fűvészkert-u. 14. Csodát fog látni!

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Hátralékos előfizetőinket értesítjük, hogy 300 oldalra terjedő képes nagy naptárunkat addig nem kapják meg, míg az 1909. évi teljes díjat ki nem egyenlítik. — **Miután ezen egyszerű naptár már a legközelebbi napokban kerül szétosztásra,** kérjük a hátralékok sürgős beküldését.

— **Ha nincs pénze és szüksége van modern tükör, kép és egyszerű butorra, vázson, asztalterítő, szövet és csipkefüggöny,**

futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fiú öltönyre, a mai naptól fogva minden áremelés nélkül lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. — **Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek.** — Tisztelettel Kaiser Salamon, Hatvan-utca 2. Telefon 685.

— **Varga János** (Szegedi L. utóda) fém és bronzáru műhelye Piac-utca 52. sz. alatt (a megyeház mellett). Alapítást 1877-ben. Mindennemű réz és bronzáru legolcsóbb beszerzési forrása. Javítások, csillártisztítások, stb. legolcsóbban eszközöltetnek.

— **Színházi látások** nagy választékban Löbl Gyula és társa látványosságok kaphatók. Debrecen, Piac-utca 63. sz.

— **Dániai férfi és női bőr kabátok** szarvasbőr mellények, bőrsapkák mérték szerint is megrendelhetők Frank Testvérek k lap és uri divat különlegességek üzletében.

— **A karácsonyi vásárban** a Foto Glob villany fényképészeti munkák megnézésre méltók.

— **Ügyvédjelölt nagy praxissal** (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon útján is) a kiadóhivatalban.

— **Karácsonyfa-estély** táncal egybekötve 25-én, szombaton és 26-án vasárnap a „Koronában”. Belepő díj 1 korona. — **Új táncanfolyam** 1910 január hó 4-én. Schaf János táncmester.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Tisztelettel kérjük mindazokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek a megújítás iránt idejekorán intézkedni, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

December 25., Szombat:

Este 8 órakor.
A Munkás Dalegylet estélye a Bika disztermében.

December 31., Péntek:

Este 3 és fél órakor.
A Kossuth Dalkör dalestélye a Bika disztermében.

Január 1., Szombaton:

A Szent Erzsébet egyesület tea-délutánja a Royal nagytermében.

Január 5., Szerda:

Este 8 órakor.
A Polgári Kör táncestélye a Bika disztermében.

Január 8., Szombat:

Este 8 órakor.
Az izr. nőegylet bálja a Bika szálloda disztermében.

Január 9., Vasárnap:

Este 8 órakor.
Fráter Loránd dalestélye a Bika disztermében.

Január 13., Csütörtök:

Este 8 órakor.
Culp Julia s az orosz trió hangversenye a Bika disztermében.

A „peregrinus”.

Irta: **Tassi Miklós.**

Hideg zimankós téli délután volt. A szél egyre bömbölt s vadul kavargatta a hópelyheket a levegőben. Az utca csendes volt. Ember, állat egyaránt elhúzódott védett helyre a csunya idő elől.

Ott ültem az ablaknál. Néztem a kavargó pelyheket, a mély barázdákat, miket a süvöltő szél szántott a hótakarón. Eszembe jutott, hogy mi emberek is olyan játékszerek vagyunk a sors kezében, mint a hópehely a szél markában. Dobál ide-oda kénye-kedve szerint. A küzdés, a szenvedés, az életért folytatott harc a mi homlokainkon is barázdát szánt, a szíveinket is összeszurkálja. Vágyat, reményt egyformán eltemet.

Kopogtatás hallatszott ajtómon s a következő percben egy zuzmarás bajuszu, hóval fedett alak állott meg előttem.

— Jó napot! Csak ide bent a meleg szobában van most jó idő. Szervusz fiu! Nem is örülsz a viszontlátásnak? Tudom, tudom. Az ilyen magam formájn szegény ördögöt nem szívesen látja senki. De azért c-ak kipihenem magam, felmelegedem s aztán, ne félj, megyek tovább, nem sokáig leszek terhedre.

— Szervusz Jóska! alig ismerek rád. Nem csoda. régen nem láttalak. Úlj le, melegedj! Az elmenetelről pedig ráérünk beszélni. Mondd, hogy kerültél ide?

— Hát mégis örülsz? Tudtam én ezt. Azért is jöttem hozzád. Hallottam, hogy itt lakol. Nem akartalak elkerülni. Tudod, nem szoktam én sokáig egy helyben maradni. Hajt a vérem. Ej! ugy sem sokáig tart már. Érzem.

— Ugyan ne beszélj ilyen szomorúan. Hízen látom, erős vagy, mint régen.

— Régen, régen. Igazad van. Az a 10 év!

Hej! ha kitörölhetném az életemből.

— Hát még most sem feledtél?

— Soha! soha! Nincs nekem azóta nyugtom. Ma itt, holnap ott. Keresem azt a boldogságot, mit elvesztettem.

— Az idő minden sebet begyógyít. A te szíved is majd megtalálja a nyugalmát.

— Így beszélnek, akik nem csalódtak, szenvedtek. Próbáltad volna meg csak te is azt, amit én. Ej! nem kívánom. Látod, tudod, mi lett belőlem. Magam sem tudom hogyan.

Akkor nem tudtam, mit cselekszem. Mikor azt a hirt kaptam: Mikor ott hagytalak benneteket. A vig baráti kört, a csendes othont, mely annyi boldogságot ígért.

— Láttad-e azóta?

— Kit? A feleségemet? Nem. Miért is?

Meghaltunk egymásra nézve. Ő boldog. Én boldogtalan. Ő gazdag, én szegény ördög vagyok. Joga volt hozzá, amit tett. A szív, szív. Nem lehet annak parancsolni, követeli az a jogát!

Fiatal volt, tapasztalatlan, nem ismerte az életet, nem ismerte talán a szerelmet sem, mikor hozzám fűzte az életét. Én szerettem, ő is azt gondolta, hogy szeret. Csak azután tudta meg, hogy a szíve hazudott. Megtalálta az igazit. Engem ott hagyott. Jól tette. Feloldottam az esküje alól. Beleegyeztem a válásba. Azóta csavargok jobbra-balra. Mindenütt vannak jó emberek.

— Feledd el az egész szomorú históriát.

A szív, szív. Mindenik megkívánja a maga jusát. A tied is kívánja a nyugodalmat, csendességet. Mért nem nézel valami foglalkozás után?

— Ugyan hol? ki adna ily csavargó koldusnak munkát, hivatalt. Gondoltam már én erre. De nem megy. Kérni szégyenlek.

— Tudod, mit? maradj nálunk... Az öreg tanítónk meghalt. Nem kapunk helyette másikat. Kevés a fizetés. Te megélsz belőle. Együtt leszünk ugy, mint hajdan. Meglásd viszatér nyugalmad, lelked csendessége.

Czipők és csizmák a legerősebb kivitelben mostan a legolcsóbban szereshetők be.

Neumann Testvéreknél a PIAZÁ-P-LOFÁBAN.

Mindenki nézze meg

a „Fővárosi Bazár” (DEBRECEN, Simonfi-u. 1. Városi Bérház.) folyton érkező ujdonságait! ■

— Tréfálsz velem.
 — Világért sem. Itt maradsz nálam. Holnap átme gyünk a tiszteleteshez. Kétkézzel kap rajtad. Itt vannak az okmányaid?
 — Itt. Mindent magamnál hordok. Olyan vagyok, mint a csiga-biga. Jól van, itt maradok. Meguntam már ezt a csavargó életet. Tanulok feledni. Új életet kezdek, ha lehet. Az Isten áldjon meg jószágodért.

Vidám poharazás közt töltöttük az estét. Józsi barátom egész felmelegedett. Az új élet színes terveit szötte-szövögette. Kertet csinál, méhest tart. A munka legjobb orvosság. Feledtet a bajt, a bánatot. Késő éjjelig együtt voltunk. Boldogan tértünk pihenőre. En, hogy életet megmentettem, Józsi, hogy feltalálta ismét önmagát.

Reggel későn ébredtem. Nézem a Józsi ágyát, üres. Az asztalon egy darab papir hevert, rajta kuszált betűkkel néhány sor: „Bosáss meg! Nem maradhatok. Nem lenne úgysem boldog életem. Így kell nekem elpusztulni”.
 Többé nem találkoztunk!

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szombaton, 1909 dec. 25-én
 Délután 3 órákor félhelyárakkal
 Bérletszűnet.

Felhő Klári.
 Népszínmű.

Este hét órákor rendes helyárakkal
 Bérletszűnet.

A vig özvegy.
 Operett.

Holnap, vasárnap, december 26-án
 Délután:

Elvált asszony.
 Operett.

Este:

Iglói diákok.
 Diáktörténet.

Hétfőn, december 27-én:

Koldusdiák.
 Operett.

* **Krasznay társulata Hajdunánáson.**
 Krasznay Ernő, a debreceni színház volt hőszerelemese, Hajdusoboszlóról a napokban érkezett társulatával Hajdunánásra. A jól szervezett szintársulat nagy ambícióval kezd működéséhez s a közönség előreláthatólag lelkes támogatásban részesíti.

* **A jövő primadonnája.** Karácsony estéje előtt, pénteken délután, egy bájos, kis színész-gyermek mulattatta a debreceni színház közönségét. Irmái Magduska, a színház titkárának a leánykája lépett fel Feld Mátyás „Hüvelyk Matyi” című tündérmeséjében. A kis debütáns játéka nagyon tetszett és színészkörökben nagy sikert jósolnak a jövő apró primadonnájának.

TÁVIRATOK.

Politikai hireink.

Lukács tárgyalásai.

A miniszterelnök programja.

A politikában némi szünet állott be az ünnepek eljöttével. Csak Lukács László működik. Látogatásokat tesz, tárgyalásokat folytat s igyekszik kabinetjét összehívni.

A mai nap folyamán még nem kezdte meg a kijelölt miniszterelnök a tárgyalásokat, azokra holnap kerül a sor.

Lukács akciójáról a következő táviratokat kaptuk:

Budapest, december 24. Lukács László ma több politikust látogatott meg. Tárgyalásokat azonban nem folytatott, a látogatások tisztán előkészítő aktusai az érdemleges tárgyalásoknak, amelyeket a holnapi nap folyamán kezd meg.

Lukács elsősorban Justh Gyulával fog tárgyalni. Erről Justhtot távirati úton értesítették, amelynek folytán Justh a holnapi nap folyamán Budayestre érkezik. Hír szerint gróf Batthyány Tivadart és Holló Lajost is bevonják a tárgyalásokba.

Budapest, december 24. Lukács László látogatást tett Kossuth Ferencnél, gr. Andrássy Gyulánál és gr. Zichy Aladásnál. A látogatásának célja az volt, hogy Lukács biztosítsa a kabinet megalakítása esetén a parlament munkaképességét.

Budapest, december 24. Lukács László a délután folyamán Bartha Ödön, Lázár Pál és gróf Serényi képviselők és Rosenberg Gyula volt képviselő társaságában telment a Társaskörbe, ahol szintén előkészítette a kabinet útját egyes politikussal. Lukácsnak egy közelálló politikus egy újságíró előtt kinyilatkoztatta Lukács programját. — *Lukács valamennyi párt bevonásával egy egységes munkaprogram alapján akarja kabinetje működését lehetővé tenni.*

Az újságíró ama kérdésére, hogy a függetlenségi párttal alakítja-e meg Lukács a kabinetet, azt válaszolta, hogy az nem lehetséges, mivel a párt nincsen többségben.

Lujza hercegnő és Mattasich.

Brüsszel, december 24. I. Albert belga király felszólította Lujza hercegnőt, hogy hagyja ott Mattasichot s akkor az udvar visszaveszi őt. — Heves jelenet közepette Lujza kijelentette, hogy inkább lesz Mattasich mellett, semhogy az udvarnál

3-ik, vagy 4-ik helyen legyen. E jelenet után nyomban elutazott Kölnbe, — ahonnan Mattasich-val együtt Budapestre utazott.

A honvéd fegyverek közös célokra.

Budapest, december 24. A „Nap” ma esti száma szenzációs cikket közöl, amelyben egy titokról rántja le a leplet. Azt közli ugyanis a cikk, hogy a februári annexió mozgalma alkalmával az Üllői-uti honvéd-fegyvergyár összes fegyvereit felsőbb parancs folytán Bécsbe szállították s a közös hadsereg céljaira használták fel. A fegyverek még ma sem kerültek vissza, úgy hogy a fegyvertár üres. Az eset, amelyet mindeddig titokban tartottak, nagy szenzációt keltett.

Bratianu rosszabbul van.

Bukarest, december 24. Bratianu miniszterelnök állapotában változás állott be. Betegsége súlyosodott annyira, hogy a katasztrófától is lehet tartani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Zsaroló „házastárs”.** Furesa váddal terhelve állott a debreceni kir. törvényszék előtt Szász Lajos 36 éves szoboszlói napszám: megzsarolta tulajdon házastársát — Szabó Mihálynét. És épen ez a dolog pontja, mivel csak amugy vadházasságban éltek „boldogul”. Történt pedig hogy a szertetreméltó férj különböző ürügyek alatt 83 koronát esalt ki hitvesétől. Természetesen, hogy fenyegetések is voltak ezek között az ürügyek között. A debreceni kir. törvényszék ma tartott ülésén Hoffman József táblabíró elnöklete alatt a vádlott férjet 8 napi fogházra ítélte.

§ **Megtámadott kisfiu.** Ez év szeptember havában történt Nádudvaron, hogy Bíró Lajosné nádudvari lakos nő a boltba küldte nála lakó 10 éves lelkéfiát. A kis fiu el is ment a boltba, azonban utközben egy Nyikos Imre nevű rovtott mulu csavargó és kivette a kisgyermek kezéből pénzt erőszakkal. A debreceni törvényszék ma tárgyalta a Nyikos ügyét Hoffman József táblabíró elnöklete alatt és 3 napi fogházra ítélte a kis gyermek megrablóját.

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintegy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszertárakban — Ára üvegenként 4.— korona

KARÁCSONY

Ünnepnapon.

„Földönjáró csillagok“ korában,
A csodák és regék idején,
Amikor az óriások éltek,
S emberajkon istenek beszéltek,
Akkor tűnt fel ez a tünemény.

Ezredéves gyermek-bölcsejében
Hajnalálmát aludta a nép.
Bölcsejét a földrengés ringatta,
Dajka-dalt a mult dudolt alatta
S álma mély volt, mély és csodaszép:

Kék távolban, tört bilincsek ormán
A szabadság arany-vára állt.
Odajutni volt a gyermek álma,
Oh ha egyszer ez valóra válna, —
Érte mindent, akár a halált!...

Egyet dörrent s a gomolygó felhők
Barna keble pirosra hasadt;
A megnyílt ég tűzszin biborában
Áll egy férfi s próféjára váitan
Küld a földre csodás szavakat.

Hangja, mint az égrengés zenéje,
Híte — mint a tenger mélye lenn,
Lángolása — lángja szent tüzeknek,
Melyek méhén a tettek születnek
És a tettek sora végtelen.

„Gyermekek, ébredj!“ szól serkentve hangja, —
„Látod azt a várat, mint ragyog?
Mondd, akarsz-e odajönni vélem
Át a sáncon, át a száz veszélyen?
S felálmában szól az: „Akarok!“

Látod azt a sok piros virágot?
Szirmaikról vérharmat pereg.
Mersz-e járni vérthullatva szintén,
Sziklaútak szakadéka mentén? —
És felelte a gyermek: „Merek!“

Százezer szív hull belé a sánca,
Mind testvértárs s lépcső-sorba áll.
Ha megállít a halál s a szégyen
Sorsod — válassz — majd, melyike legyen?
S feleli a gyermek: — „A halált!“

Erre szétnyílt kárpitja a mennynek,
Kék szemével lenézett az Ég.
Egy-két cseppet le is ejtett sírva —
S ami volt a sors könyvébe írva,
Minden, minden elkövetkezék...

Át a sáncon, át a száz veszélyen
Féltalomban a gyermek haladt,
Százezer testvértárs volt a lépcső
S nem hiányzott már, csakis a végső, —
Hogy elérje azt a várfalat.

Most dicsőség, majd meg gyász nevelte,
Két megedző életiskola,
S minden harcok bösz fergegében,
Dicsőségben, — gyászban példaképen
Járt előtte hü apostola!

Az apostol lenn pihen a földben,
Mint barázdában az ősi mag,
És arany termést hoz évrül-évre,
Földből im kiiörnek s eget kérve
Ércmárai felcsillámlanak.

Itt is, ott is — kőalapra állnak
A hatalmas ércapostolok,
Körülötük, tisztelegve a multnak,
Bucsul járó századok vonulnak
És a mának tengelye forog...

Jhlető szentsége törpe kornak,
Oh ragyogj csak régi tünemény,
Hadd éljünk a képzelet honában,
Földönjáró csillagok korában,
A regék és csodák idején!

Szávay Gyula.

Virrad.

Irta: Móricz Zsigmond.

Éjfélre keleti szél támadt s az a vad felegeket, amelyek mint valami megdühödött gulya tomboltak az égen, téríteni kezdte. Eszeveszeten verődtek egybe a felhőgomolyok s egymás hegyin-hátán gázolva, tipródva rohantak nyugatnak, le-le a nyirjeseikig.

Az esőben vágató lovasbetyár el nem tudta gondolni, mi történt a világgal. Meg a lova sem akart tovább szembe vágni a viharral. Dühében úgy megrugdosta, hogy az elesigázott állat táncolt kinyjában.

Alig mentek tovább, egyszerre csak kiérték az esőből, mint ahogy az ember kilép az erdőszélen a fák közül.

A legény elbámulva nézett föl az égre, hát csupa csillagragyogás borítja azt a földhatárig. Csak háta mögött komor, sötét, vészsen zúgó a mindenség.

Megállott. Lerázta magáról a vizet. Megveregette a ló nyakát. Hirtelen a melléhez kapott. Féltő mozdulattal tapogatta, nem ázott-e el, amit ott őriz.

Visszanézett. A nagy éjszakában, a titokzatos zuhogásu mélységes sötétben rémeket kutatott kitágult szeme. Az éjféli lovas mindig nyomon üzi a halál. S a komor legény vadul összehuzott szemét addig erőltette látásra, míg a kibonthatatlan sötétség alakokra nem szakadozott.

A betyár felhorkant. Üldözik! Hát az istenitélet se tartotta föl azokat. Nem ijedség, düh villant az agyában. Nem félelem, a bosszu nyers indulata lobbant föl benne.

Tovább léptetett. A ló csülökig cubbogott a lueskos fűben. A patája „s-szp, s-szp“ hanggal sustorgott, ami rémössé tette ezt az ádáz jele nést. Egy ember elől, három utána.

A menekülő betyár lova fáradt volt. Alkonyattól egyre vágat. Nagy utat tett. Oda-vissza. A betyárlegény eszeveszett gondolatokat hánytorgat magában. Végre elszánja magát s már nem üzi paripáját.

Első üldözője már beéri szóval.

— Állj meg — ordítja — vagy lüvök!

— Lüjj! dűnyyögi a legény. — Mit karattyolsz, ha fog a puskaporod.

Biz az nem fogott. Sárrá ázott. Azért durrogatta a pandur a szót. — A betyár leoldotta nyakából a karikást s nagy gondnal, hidegvérrel, akkurátusan fogta csapóját a nyelihez. A pandur kivont karddal közeledett.

Abban a pillanatban, hogy egy nyomnyira ért a legényhez, a karikás kigyózott a levegőbe s halálos bizonyosan kanyarodott háromszorosan a nyakába.

A betyárló kiugrott s a pandur leadta magát a nyeregből. Ott hempergett a földön. Felfojtottan.

Ezer szerencéséje, hogy a halálgöres rákeményítette ujjait a kardra. Az pedig épen idején akadt az ostorba s kettémetszette.

Ott maradt a pandur azonban a földön. Lova belevágtatott a pusztába s mikor kijárta az ijedelmét, visszatért hozzá.

A betyár nem törődött tovább velük. Kocogott előre.

A második pandur is itt volt. Látta társa lebuktát, de olyan közel volt, annyira benne a vak rohanásban, hogy elzúgott a tetemnél s rá, mint a farkas a prédájára.

A betyár kápára akasztá esonka karikását s szerszámaihoz nyúlt. Valami hajítót keresett. De sajnálta kedves jószágait: a pisztolyt, a kishaltát, a fokost.

— Ej mit — mordult föl — há e' mire jó?

S leakasztott egy kis kendőt, amely keményre volt kötve s valami összemaroknyi acélkemény esomója volt.

— Ez az övé — s gonosz sunyisággal faroltatta feloldalt a lovát a vágatva jövő elé.

Az megsejtette, hogy valami készül. Csendesedett. A másik pillanatban egy kemény tárgy vágta homlokba. Meg sem érezte, mi történt, csak lefordult a lóról, mint a zsák. A kiskendő szétpattant és tallérok meg rézkongók csapódtak szertesztét.

A harmadik pandur is odaért ekkorra.

Döbbenve hőköltette lovát. Két társának az éj leple alatt, titokzatos lebukta a szívére csapott. A halál szelét érezte meg.

Már csak üres szó volt a szava, amit utánaeresztett a dacosan reája várónak.

— Megállj! Kezembe ád az Isten! Rádismertem!...

— Rám! — ordított fel amaz, mint a meglőtt ordas. — Rámismertél? Akkor jaj neked.

Visszafordította lovát és a fenevad dühével ment rá.

— Ismersz kutya! No ne ismerj holnap!

A pandur, aki már letett a harcról s azt hitte, a betyár örül, ha menekülhet, mire fegyvert foghatott volna, már odavolt.

A fokos egyet fordult a levegőben. A másik pillanatban nem volt ember a pandurló nyergében.

— Menj panaszra a csillagos éghez... szitkozódott a betyár. — Ott vár az apám, meg a bátyám!...

Rágázott a lovával.

— Nem kötteted föl több atyámfiat...
No a híres Kórmán! — kiáltotta tele torokkal.
— Héj pusztázók! Már Kórnánnak nem fáj a más lopta csikó.

A szó elhangzott. Sehonnán sem jött rá válasz. A legény csendesen megfordította lovát s elkocogott.

Körülnézett az égen. Tájékozódott a csillagok közt s csalhatatlan biztossággal vágott neki a legeggyenesebb iránynak a pusztán.

Később aztán lecsillapult az izgatottsága. Valami lassu nótát kezdett füttyüreszni s mire a Kis Kutyacsillag is felbujt az égen, egy tanyai ház előtt állott.

Egy ideig habozott: leszálljon-e, aztán leugrott. A lovat kiesapta legelni s ő maga megkopogtatta az ablakot.

Odabent mozgolódás lett. Felriadt az öregember is, a felesége is, csak az eladó lány tette, hogy alszik, bár ő régen felébredt s olyan nagyon tudott mindent, mi van odakint, meg hogy „valahonnan” jön a legény, hogy reszkett a porcikája is.

— Zsuzsi! — szolt kint a legény.

Csönd.

— Zsuzsi! — suttogta az anya. Köjj fel leányom. Itt a Ferke. No. Hallod. Siket ez a lány? Meghótt, vagy nem akar?

Csönd van tovább.

— Szójj neki — mondja dühösen az apa — vagy én szóllalak meg mingyán. Azt a...
— Lyányom! Hallod... Ugorgy mán no! Minek vár ott az a fiu.

— Gyűjjön, mikor ideje van! — mondta duzzogva a lány. — Hónap is nap lesz.

— Elhallgass! — mordult fel az apja durván. — Ha most van gyünni valója! A fejéreselédnek ne legyen esze másra, csak...

Zsuzsi leszállt. Ruhát szedett magára. Az apja szidta. Persze ő nagy szerencsének látta a nyalka csikóst. Annál nagyobbannak, hogyha annak ilyenkor is van utja a világra!... A szegény ember úgy éljen, ahogy lehet, vagy akár úgy is, ahogy nem lehet.

A legény kétségek közt várta el odakint a suttogást, az ajtónyikorgást. Bekésen toppant be a pitvarba.

— Aggyisten! — mondta erőltetett vidámsággal.

— Mit akar kend?

— Mit? Éhes vagyok lelkem!... Déltől óta nem ettem.

— Hun járt?

— Gyujtsál csak tüzet... Nem tagadom le. Kiesiholt, taplót gyujtott. Azzal segített a lánynak; az kifujta a szabad tűzhelyen a szalmába a tüzet. Aglomot szedett elő, azzal rakott tüzet.

A láng sárga fénye kivilágította a konyhát. A legény leült egy tuskóra s ahítatos szemmel nézte el a lányt, aki komolyan, dureás arccal, de nyugodtan végezte dolgát s közben egyszer sem nézett feleje. Cseréplábaszt szedett elő, tűzhöz tette, zsírt vetett bele s az oldalához kocogtatva néhány tojást, beletörte. Jól állott neki minden, amit tett. A legény csakugy nyelte minden mozdulatát. Szívbizsergetően édes ez a lány. s nem is olyan nagylobbu szépség, amilyenekhez csapszékében szokott. Ez a lány! a valóságos, házias, asszonyinak való! Ezért érdemes dolgozni! ez egy étellel tud fizetni az érte dolgozó férfinak... De a lány arcán a lengő lang mélyseges szomorúságot, Madonnabánatot világított meg. A legény nem tudta nézni. Elfordította a szemét s le a földre a csutkába hámult.

Igy végre csak neki bátorodott.

— Nem is kérded, mit hoztam neked.

— Olyat nem, amit kértem.

— Olyat se, ami meg nem illet.

A kebelébe nyult. Kivett egy kis esomagot. Széjjelboncírálta s egy nagy tekeres vérvörös pántlikát tett le a lány elé, ügyetlen kézzel.

A leány ránézett az ajándékra. Közönyösen, ellenséges szemmel.

— Hol vette ezt?

A legény vállalt von.

— Hoztam.

— Igaz uton?

— Jó szerrel...

apám is az vót. Én soha. Én csikós vagyok... Én nem kevertem bele semmi sorukba. Pég de sokat híjtak: Gyere te, te ökör te. Nem megyek én. Nincs nekem izem az afféléhez. Meg is állottam. Csikósbojtár lettem. Megszó-

gáltam, amit ettem... Nekem hihetsz. Nekem az Isten is hihet, mer én olyan ember vagyok, én a törvény előtt se tudnék hazudni.

Ujra hallgattak. A lány szelíden mondta.

— De máma. Hogy tehetted ezt?...

— Ezt?... Ez is valami? Mi ez? E' csak virtus. Annak akartam.

— De zsványáság lett belőle.

— Nem lesz többet Zsuzsi. Nem lesz többet. Isten engem, soha többet.

— Mondani könnyű.

— Én meg is teszem! — mondta a legény keményen és a hangjában egy életre elegendő akarat biztos érce csendült ki.

Elhallgattak.

A tűz egészen kialudt. Még a parazsa sem világitott többé. S ott ült a két lélek a fekete sötétbe. Csak a maga szive dobogását hallotta mindenik.

És a legény elgondolta, micsoda lyány ez a lyány. Hogy ilyen több nincs a föld kerekén. Ennek a lelkében több titok van, mint az éjszaka viharában a pusztán. Csodás gondolatok vannak ebben a lányban, amiben eláll az ember esze-szive a gyönyörűségtől. Olyanokra tud ez gondolni, ami soha más lánynak eszébe se jutna... Hisz ez valóságos egy szent...

Megvillant a fejében, hogy ha ezzel a pántlikával most nem ide kopogtat be, hanem más leányhoz, akármelyikhez, akit ismer, ugyan melyik kérdezte volna tőle, hogy honnan jön, hogy hogy hozta, amit hozott... Ejj, ez a Zsuzsi, ez vigyázna a párjára, de aztán nem is adna ki rajta. Ez egy életre való, nem egy csokra!

Boldog melegség kezdett áradni a szívéből. Annak a tüze föl-fölszállt a szemébe, ahol könnyet olvasztott. Ennek a könnynek tükörvizén át kémlelte a sötétet, amelyben ott volt tőle egy karhosszra az a lélek, az a szív, amely az első nemes érzést gyujtotta föl benne. Ott pihegett a formás, gömbölyű karu leány, aki nem a verét tüzelte, ingerelte, hanem tudja Isten mit. A lelkét. Amiről azt se tudta eddig, van-e-nincs-e? Ejj, be nagyon kívánatos volna ezzel elindulni egy egész életre! Ejj, be gyönyörűség, be boldog, be áldott élet lesz ennek a tűzhelye körül!

S a leány szive épigy bomlott a legénye körül. Most, hogy annak a nagy erős szava lecsillapította erkölcsi fölhaborodását, most egyszerre csak úgy tűnt föl előtte a férfi, mint valami nagy-nagy hős.

És ettől könnybeláhad a szeme, Uramisten, mit nem tett ma ez a legény, amiről nem is tud. Hol van ide C-üd! És alkonyattól megjárta... Három pandurt lever... És nem is magáért állt bosszut, hanem a családjáért... És mit fogadott. És hogy szolt, hogy mozdult... Férfi ez; erős.

Fölhányta magában az összes férfínepet, akit ismert. Egy se tette vón meg. És ha tizedrészt teszi ennek, százsorosan eldicsekszik vele. S ez itt, ez a hatalmas, nagy erős, szerelemre termelt, ez itt, hogy ül mellette. Hogy meghajol az ő lányos lelkének.

Ejj, ez szereti őt. Ebbe lehet bizni. Van kibe bizni. Ez megbeesüli őt. Nem nézi rongyának, lábakapájának, rabszolgaeselédnek.

S eljár, úgy eltörődik az elméje, hol is lesz jó, hol lenne jó kis fészükét megrakni. Ahol bátorságban, biztosságban, nyugalom házában élne. Nem fönt, nem ott, ahol száz veszedelem van. Bent az emberek közt... kicsi sorban, nagy alázatosságban, végnélküli boldogban.

Megszólal végre. Megszakítja a csöndet, a két lélek halhatatlan viharától zúgó csöndet.

— A genesi gróf ispánja aszonta édesapámnak, kerítsen neki egy jóra való bérest... Jó kommenciót ad.

A legény megdöbönt. Szinte eltántorodott. A büszkesége kapott súlyos csapást. Ó! A csikós! Az ur! A szabad ember!... Szolgának menjen a csikós! Ott is utolsónak. Ökör után ballagónak. Béresnek.

— Zsuzsi — mormogta nagysokára s a leány feszülten figyelt. — Ne kívánd. Az Isten áldjon meg. Ne kívánd el tőlem... Gyere csikósnénak.

— Nem. Soha!

Ujra hallgattak.

Későn szolt meg a legény.

A leány rámeredt. Nagy barna szemében láng gyult ki. Suttogva, elhalva mondta:

— Honnan?

A legény kedvetlenül takarta arcát a kalapja árnyékába. Nem is gondolt rá, hogy ilyen vallatás jön ma. Fanyalogva vallott.

— Ejj, a csüdi zsidónál láttam a bajkai vásárkor. Mán akkor neked szántam... De csak most vót érkezésem, hogy érte menjek.

A lány halottsín lett. Reszkett. A szava is elállott. A legény ijedten nézett rá. Ó csak olyan felvad ember volt ehhez, nem értette, mi baj.

Végre szóra birta a lány.

— Véren vette?

A legény elmosolyodott. Megingatta a fejét. — Nem kellett ott még egy ütleg se. Jó szívvvel adták. Örültek, hogy adhatták.

A lány keresztet vetett. Kisértetlítő szeme kiolvasta a legény lelkéből, hogy vért is ontott volna érte. Összekulcsolta az ujjait. Feltűnt előtte a rettenetes távolság. Neki halál ez a rablás, amannak meg természetes dolog, amit gyerekkora óta megszokott.

Sokáig hallgattak.

A rántotta elkészült s a lány a serpenyőt elébe adta a férfinak. Ez józüen szegett a kenyérből s hozzáfogott a falatozáshoz. Egész kedvre derült evés közben.

— Nem vót ott semmi — magyarázta. — Egy kis ijedség. Abba nem halnak bele.

— Hát kellett ez? — borzadott a lány.

— Mért nem vette pénzen?

— Hászén kértem. Nem adta. Aszonta, kell a csüdi lányoknak. Nem adja idegennek. Muszáj vót külön menni érte, majd megládd, hogy illik az abba a te fekete hajadba.

Kedvtelve nézett rá a lányra, de ez fellobbant.

— Azt hiszi kend, felteszem? Ugy legyen irgalmas, kegyelmes hozzám az ég.

— Ugyan mán no. Veres, de nem parázs. Nem gyuj a. De még esse.

— És a keblébe nyulva egy csomó bankót vett ki.

A lány elszörnyedt.

— Még ez is?

A legény nevetett.

— Mán ezt igazán nem is gondoltam. Ugy tukmálta rám a nyavalyás. Maga tömte a kezembe az árva.

— Óh Uramisten, hogy vette el, jaj, hogy vette el...

— Hogy! Gondótam, jó lesz nászpénznek.

— Ugy látja a lelkem az én Uram, te-remtöm — kiáltott, de suttogó félhangon a lány, hogy a szülei odabent ne értsék — ugy segísen rajtam nehéz órában Mária szűzanyám, hogy én soha ez világi életben kendhez képelem se fordulok, ha ez itt megmelegszik nála!...

A legény fölvetette a fejét. Közömbös érzéséből fölriadt. Hirtelen lobbánásában kapta magát, egyetlen mozdulattal tűzbe vetette a sok bankót. Csak akkor szolt meg, mikor nagy lángot vetett a zsiros papír.

— Jól van. Melegedj te nála...

A leány háromszor vetett keresztet.

— Egyebet nem hozott el onnan? — rebegette.

— Egy kendő pénzt, — motyogta kedvetlenül a legény. — Azt is úgy kötötte rám a nyavalyás.

— Az hol van?

— Hol? Fenébe. Elpotyogott az uton.

— Nincs meg.

— Hogyha mondom! Betömtem vele a száját egy pandurnak.

— Mi!... Magát pandur is...

— Három kergetett meg,

— Jaj uramisten. Hát aztán?

— Nagyon álmosak lehettek. Lefeküdtek az uton a fübe.

— Ó szentszüz! Ó szentanyám! Végünk?

— A kettőnek alig lesz baja, de a Kórmánt elötöttem. A' nem öli meg több bátyámat.

— Kórmánt!...

— A' látott meg. Az átkos. Biz' ugy! Azt kiáltotta: E' jó utba lehet. Utána legények. El kell fogni reptibe.

Elhallgattak. A legény is komor lett. Vé-szesen villogott a szeme. Kormány, a híres pandurkaplár fogta el az apját is, a bátyját is. És ezt épen olyan história miatt akasztatta fel, amihez semmi köze se volt. Becsület dolga volt végezni vele.

— De azért felőlem mehetett volna...

Hanem megfenyegetett. Utánam kajabált. Ha el nem ótom, hónap rajtam a vármegye...

A lány lélegzeni se mert. Csak hányta a keteszetet sűrűn magára s vacogott a foga.

Soká, soká ültek egy szó nélkül.

A tűz a padkán hamvadozni kezdett s egyre nagyobb lett körülöttük az árnyék. És ahogy belesülyedtek a sötétbe, mindketten egyre jobban érezték, milyen távol, milyen rettenetes távol vannak egymástól.

Megszólalt a lány. Álomnéző szemmel, kísértet-zokogta hangon.

— Legyen átok testemen, lelkemen, halóporomon, ha ilyen emberhez, ilyen életre megyek.

A legény, mintha villám ütötte volna, megdermedt.

— Zsuzsi! — riadt el. — Mit beszélsz. Zsuzsi te.

A lány nem felelt.

Soká ült a férfi, mint a kőbálvány. Ugy tetszett volna, mintha megérett vón valamait. Amire sose gondolt. Pedig ami örökidők óta ott élt a lelkében. Nagysokára szólalt meg.

— Hát betyár vagyok én? ... Nem vagyok én betyár... A bátyám az vót, meg az

— Legalább ha kocsist akarnál belőlem — s föllángolt a hiúsága — parádéskocsist.

— Nem. Nem. Béresnek. Utolsó béresnek. Hogy közel se legyen a régiékhöz... Hogy az Isten legalább ennyivel büntessen a vétkiért...

A leány szenvedélyesen, büntetésre, bűnhődésre vágyó lelkek szent lángjával beszélt.

A legény erős vállá legörnyedt. A leány fanatikus ereje leigázta. Érezte, hogy nem tud szembeállani vele. S egy kissé azt is megérezte, hogy ez az illő. A mai tette bűn magasságára nőtt előtte s tudta, hogy ezért büntetés dukál. Máskép nincs rendén. Hát jó. Jöjjön így a büntetés. Csak jöjjön. De aztán legyen is. Hát igen, béres lesz. De ott is utolsó. Az utolsó utolsója. Undor fogta el a régi életével szemben. S egész szenvedélyes vére oktalanságával ragadta meg ezt a vágyat. És vezekelni akart a vallás ígését soha nem ismerő pásztor...

— Jó, Zsuzsi. Jó. Legyen. Ugy legyen.

Remegő idegekkel, mint a kihajszolt paripa, várta, hogy a leány megveregesse a nyakat. A hámba adott hűséges nyakát. Ugy érezte, megérdemli. De a leány nem moccant. Várt. Később így szólt. Suttogva, szenvedélyesen, lihegő szóval:

— És minden vasárnap bemegyünk szentmisére...

A legény még jobban összegörnyedt. Vasizmait egy koldus alázatosságával ernyesztette el.

— Ahogy te akarod, Zsuzsi...

Csönd, békés, megnyugtató csönd lett.

És a leány önkéntelenül kinyújtotta kezét. Puhafogású kezét rátette a legény vasöklére, amely most lankadtan csüggött le.

S mindkettőjüket át meg átszibongta valami lázgyújtó és mégis szelid érzés borzongása. És az ajtófölkötti kis ablakon beszűrődött a virradat rózsás színe.

Rémes, gyilkos viharos éjszaka után a szelid, éltető, tisztabszerű virradat áldott világossága.

Karácsony éjjelén.

Amor mortuus.

*Kihült a szívem, mint a kis szoba,
Hol rongyos ágyon hánkolódom
Karácsony éjjelén.*

*Virraszt velem a szégyen és a gond,
Az elszórt kincsek bús emléke,
Az átok és bukás.*

*S már látom a nyomort. Repül felém,
Suhogva száll sötét szárnyával,
Kinyújtja karmait...*

*Ó, szeretet, miattad szenvedek,
Miattad bolygok bús vidéken,
Hol senki sem szeret.*

*Fájdalmam bibor. Rajta sárga folt
A vágy. A vágy, mit bűnnek hívnak
Az önző emberek.*

*A vágy, hogy mindenkit szeressek,
Ki rajtam rug, husomba karmol...
Hogy vértanu legyenek.*

*Hull, hull a vérem tüskés utakon,
Hogy engesztelje győtrelemmel,
Mit Krisztus szenvedett.*

*Mert született s elhull a szeretet
Velem, meg sok földönfutóval
Karácsony éjjelén.*

Gara Ákos.

Gyülölöm az igazságot.

Irta: Benedek János.

Nincs kacagtatóbb dolog a világon az igazságnál. Csakhogy ez a kacagás gyakran zokogásba ful.

Igazságérző, igazságszerető emberek vannak ezen a világon. Azok jóhiszeműségét sem lehet kétségbe vonni, akik igazságot akarván szolgáltatni: néha a legszörnyűbb igazságtalanságot követik el. Nem tehetnek róla. Az írott igazság nem mindenkor a valódi igazság. Sőt legtöbbszörre nem az.

Egyenes lelkű, józan eszű, tiszta látású emberekkel gyakran találkozunk még azok közt az előkelő urak közt is, kinek az igazságszolgáltatás kenyerkeresete, vagy mondjuk na: hivatása. A romlatlan ösmagyar elmét még a bolond paragrafus se tudja félreesavarni.

Az igazság haldoklása ott kezdődik a jogászai boncolgatásnál. Mikor a jogászai teóriákkal túltömött nagy tudós a maga bonkését belevágja az elébe adott „ügy“-be: nyomban vége lesz annak, ha addig csak tetszhalott volt.

Pyramisok emelkednek a magyar igazságszolgáltatás Pantheonjának az épületén.

— Ugyan tekintetős uram! — így szólított meg a multkor egy vidéki ügyes-bajos atyafi, — minek az a sok sírkő ezen a gyönyörű palotán?

— Ezek az apró gulák, kedves atyámfi, az itt eltemetett igazságok kegyetes emlékkövei.

És azt a sok egymást meghazudtoló, jobbra esürt, balra csavart, nyakatekert itéletet valamennyi „Ó Felsége a király nevében“ hozzák. Szegény király: ennyire felesülni!

Mikor Gyenge Mihály uram valami verekedés dolgában vált gyanúsítottá, később, terheltté, majd vádlottá: nagy véleménynyel lett felséges urunk, királyunk irányában, mikor kihirdették előtte a felmentő itéletet Ó felsége a király nevében.

— Áldja meg az Isten, az én felséges jó királyomat. — csak ő tudja valójában, hogy mi az igazság?

Nagyon megütközött azonban, mikor a királyi ügyész megfelebbezte az itéletet. Hát még mikor megjött a királyi tábláról a másodfoku igazság s kihirdették Gyenge Mihály uram előtt, hogy „Ó Felsége a király nevében“ megváltoztatták a felmentő itéletet s hat hónapra beinvitálták a bűnösnek talált vádlottat a porkoláb kosztjára.

— Megértette vádlott a másodfoku itéletet? Megnyugszik abban, vagy felebbez?

Megbotránkozott Gyenge Mihály uram, azután meg haragra lobbant.

— No hát, tekintetes törvénytevő urak, ha ű felsége a király is így játszik a szavával: nem nyugszom bele, felebbezek!

Sok mulatságos epizód merül ám föl a törvénykezés komor falai közt; az se utolsó tréfa, mikor valakit „életfogytiglani fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre“ ítélnék. Ez már a kegyetlenség netovábbja, hogy még halála után se viselhessen valaki tíz éven át közhivatalt!

De emelkedjünk föl a magasabb jogászai régiókba s szemléljük onnan a dolgokat.

Először is, lássuk, hogy mi a dolog?

„Dolog a nem szabad természetnek minden egyes térbelileg meghatározott, az ember jogi uralmának alávethető és reá nézve vagyoni értékkel bíró testi része.“

Ezzel tehát tisztában volnánk. De nagyon kell vigyáznunk egy fontos megkülönböztetésre. Van ugyanis földolog és van mellékdolog, sőt van új dolog is.

Ezt legjobb lesz gyakorlatilag megvilágosítani. Például a cipő, az földolog. A cipő talpa, az mellékdolog.

Mi lesz azonban a cipővel, ha fejelés alá kerül? Mellék-dolgok lesznek-e a fejelt részek? Avagy nováció folytán új dolog létesül? Meg-

tartja-e, avagy elveszti eredeti földologi minőségét fejelés következtében a cipő?

Mert nem kicsinylendő dolog ám ez; és aki ezzel nincs tisztában, az ne vigye el könnyelműen a cipőjét megfejeltetni Cziczó uramhoz, a susztermajszterhez, mint azt Igaz Béla, a szomszéd fűszeresboltban alkalmazott fiatal segéd ur cselekedte. Meg is alkudtak szépen. Két pengő forint lesz a fejelés ára. Szép lesz a cipő, még szebb lesz, mint új korában volt.

— De kész legyen ám szombatra, kedves Cziczó bácsi! Mert ebben akarok elmenni szombaton estére a mi bálunkba.

— Azon módon leszen, kedves uri ecsém, — biztatta Cziczó mester.

— Szombaton délelőtt beállit Béla öcsénk a cipészüzletbe.

— Kész-e a cipőm, Cziczó bácsi?

— Rendben vagyok, uri ecsém.

— Az Isten áldja meg, Cziczó bácsi, ezt már szeretem, hogy ilyen pontos volt. No hát, adja elő.

— Cziczó uram elővette az ujjá varázsolt pár cipőt s kérte a kialakított tiszteletdíjat.

— Nincs most nekem annyi pénzem, Cziczó bácsi, hiszen hónap utolja van. Elsején behozom pontosan, tudja, hogy én becsületes fiu vagyok.

— Akkor elsején fogom kiadni a cipőt! — jelenti ki Cziczó uram s nyomban el is tette a pár cipőt a komótfiókban, be is zárta kulccsal s a kis kulcsot a lajbi zsebébe tette.

— Ne bolondozzon Cziczó bácsi, mit csinálók én a cipőim nélkül? Akkor nem tudok a bálba menni.

— Akinek nincs pénze: ne menjen a bálba! — véleményezé igen bölcsen, Cziczó uram, a derék atyamester.

— Cziczó uram ne tréfáljon, adja ki a cipőmet.

— Mig az ára ki nem fizetődvn, addig ki nem adódván! — mondá a döntvény erejű határozatot a fejelések műértő nagymestere.

— Megcsikolom, Cziczó bácsi, ha ide nem adja.

És a tréfálkozó évődést tett is követte: a Béla gyerek csakugyan megcsikolta Cziczó uramat, úgy hogy kiesett a kis kulcs a mellényzsebéből, Nyomban kinyitotta vele az almáriomot, kivette a cipőt. Cziczó uram azonban komolyan megharagudott. Vissza akarta keríteni a cipőket s ebbeli buzgalma közben megbotlott, elesett, meg is ütötte magát.

— No, lássa Cziczó bácsi, ezt igazán sajnálom, de maga kereste magának. Elsején itt leszek a pénzzel.

Béla legény jól mulatott a bálon a megfejelt cipőben. Pár nap mulva hozta a két pengőt. Cziczó uram nagyon komoly volt. Nem fogadta el a pénzt.

— El nem fogadtatván. Birókézbén van a dolog.

A kir. törvényszék zsarolás vétségében tallta vétkesnek Igaz Bélát és ezért egy hónapi fegyházbüntetéssel sújtotta. Megállapította, hogy a cipő Igaz Béla tulajdonát képezte, de Cziczó-nak két forint fejelési munkadíj fejében megtartási joga volt. Jogtalanul szerzett tehát magának vagyoni hasznot a vádlott, mikor annak türesére kényszerítette panaszost, hogy tőle a cipőt elvigye.

A kir. tábla teljesen feloldozta vádlottat mindenféle büntetendő cselekmény vádja és következményeinek terhe alól.

Az itéletkihirdetésnél már újra jó barátok lettek egymással szembe került pereskedő felek. Cziczó uram is megnyugodott az itéletben: újra ő csinálta Béla öcsékné az új cipőket és a fejeléseket; sőt még kérő násznagya is lett, mert ama bizonyos bálon összeszúrta a levelet a Béla fiu egy szép kis hajadonnal, aki szegriül-végrül Cziczó uramnak is atyafia volt.

Megnősült Igaz Béla, maga gazdája lett. Szorgalmas, iparkodó ember volt: jól megindult a kis üzlete. Otthon is meg lett az öröm. Cziczó bácsi lett a koma. Kétszer is egymásután.

Egyszer csak idézést kap Igaz Béla a királyi törvényszéktől valami harmadfoku itélet-hirdetésre. Jóformán el is felejtette már az egész cipőfejelés történetét. Csudálkozott is váltig. Bár az is rémlett előtte, mintha a királyi ügyész olyasmit mondott volna a másodfoku itélet kihirdetésekor, — több annak már harmadfél esztendejénél, — hogy elvi kérdésről lévén szó, ő megfelebbezi az itéletet.

Gyanútlanul ment Igaz Béla a törvényszékre; a boltban is csak annyit mondott, hogy „mindjárt jön”.

Kihirdették aztán a főméltóságú kir. Curia ítéletét, melyvel mindkét alsóbírói ítélet megváltoztatásával bűnösnek mondja ki vádlottat a BTK. 344. §-ába ütköző rablás büntetésében s ezért az enyhítő 92. §. alkalmazásával két évi fegyházra ítéli. És itt következik a cipőfejelés jogi természetének meghatározása. Gyönyörű indokolásban fejt ki a magas Curia, hogy a cipő a fejelés következtében új dologgá lett; úgy hogy volt tulajdonosára nézve idegen ingó dolgot képezett akkor, midőn azt annak birtokosától az ellenében alkalmazott erőszakkal jogtalan eltulajdonítás céljából elvette.

Van-e fogalmad arról, nyájas olvasó, mi az a jogászi öröm? Ennek a diadalmamornak dicsősége sugárzott a közvádat képviselő ügyész ábrázaton, akárcsak tőkön a holdvilág.

Nagynehezen adott pár heti haladékot a fegyházbüntetés megkezdésére.

A fegyházra ítélt szegény ember csak úgy koválygott a világban, mint akit a menykőcsapás szele ér. Testét-lelkét odaadta, odaigért a legelső ugynevezett „kriminalisták”-nak perújításért, felségfolyamodásért.

Feleségének szólni se mert: özvegy édesanyját kereste föl egy szép reggelen, hogy magát kiközögje. A piacon járt bevásárolni, csak a Gyula öccse volt odahaza, akivel sokszor pörlekedett. Ekkor is magas paripáról beszélt hozzá a Gyula gyerek.

Össevesztetek.

— Te fegyházvirág! — vágta oda neki a kis öccse.

Dühbe borult Béla. Egy konyhakés akadt kezeügyibe: felé hajította. A szíve közepében állt meg.

Rohanhatott aztán a haldokló felé.

— Gyuluskám, Gyuluskám! — pár pere mulva meghalt a szegény kis testvér.

Igaz Béla kirohant a gőzmalom kertjébe, ott egy kőrifára felakasztotta magát. Kutra menő emberek levágták. Felismerték. Az anyja házába szállították.

Akkor jött meg a piacon az özvegy. Nem sokat szólt. A két hulla láttára elborult szeme előtt a világ, csak a szívéhez kapott s oda rogyott holtan a fiai tetemére.

És mindezt mi okozta? A cipőfejelés jogi természete.

Mert a cipő fejelés folytán idegen ingó dologgá lesz s aki azt erőszakkal elviszi: rabol és fegyházzal büntetetik.

Gyüülöm az igazságot.

A láz...

A fák között, a domb esücsán volt a ház. Tetején, félig a padlásba építve, a szobrász lakása. Az ablakon benéztek néha a lombok. Sivár, nagy nyomoruságot láttak, meztelen szegénységet, melyet már takargatni sem volt érdemes. A nagy műterem sarkában tüzhely állott. Püst, ételszag keveredett össze az állott, vizes agyag nehéz párájával. Az ablak előtt ült a szobrász és dolgozott. Model nélkül arekép után gyömöszölt össze egy mellszobrot. Egy lapát-szakállu, tekintélyes férfiut, akinek jubileuma készül és a fényes ünnepen alárendeltjei aldozat-készségéből meg fogja kapni saját képmását. A fal mellett sorba felállított, piszkos, porlepte gipszek. Mind megjárták már a tárlatokat és mind visszakerültek, langyos sikerek, vagy teljes észrevétlenség után. Csupa nőalak, azonagy modelről. Az asszony állt, ült és feküdt hozzájuk, változatos pozíciókban. Az elsők még lány, menyasszony, könnyű, hozzátapadó ruhában, alig kifejező szemekkel. Aztán a következők, azután az anya a gyermekével, végül, az utolsón már frissességét vesztő nő, akinek arcáról a fájdalom és a szenvedések nyomait alig bírta eltüntetni a művészet.

Most már ellomposodtak a mozdulatai, a széles csontokon kevés volt a hús, a szemek tulságosan mély gödörben ültek. Mig főzött a műteremben, két kis gyerek kapaszkodott vásott szoknyájába. A szobrász model nélkül volt teljesen, egy év óta nem is állított ki semmit és a mellszobrocskákból, a plasztikus areképekből élt. Csendesesen, ellentmondás, lázongás nélkül

tűrte a sorsát. Élt, mint egy másik küzködő, nyomorgó mesterember, mint alattuk a pincében a eszmadia, aki segédjével, inasával, négy gyerekével tanyázott együtt műhelyében.

A mintázóféval rendbehozta a jubiláló ur szakállát és leült ebédelni a terítetlen asztalhoz. Az asszony kiosztotta az ételt. A két apróság az újjával szedegetett egy közös bádogtányérból. Két kicsi lány, három éves az egyik, a másik négy és minden nyomoruság ellenére pufók arcuk, vidámak, hangosak. A kisebbik mohón szedi magába az ennyalót, a nagyobb most unott, kelletlen. Az ebédnél észre se veszik, hogy valami baj van. Délután meghuzódik egy sarokba és ott ül eseten, szóltanul a gyerek, aki máskor egy pillanatig se maradt nyugodtan. Eleinte örülnek, hogy jól viselkedik és csak a kisebbikkel van baj. Később azonban feltűnik, aggasztónak tetszik a esend. Kifaggatják a kis leányt.

— Nem kell semmi?

— Nem.

— Fáj valamid?

— Nem.

Az anya megfogja a kezét: ijesztően forró. Meleg és ernyedt az egész kis test. A karjára veszi és a gyerek elkezd esendesen sirni. Most már nyilvánvaló, hogy beteg. Az asszonynak kedve volna együtt sirni vele. Ágyba fekteti. A férfi abba hagyja a munkát és komoran áll a kis beteg előtt. Új gond, új meglepetés. Annyi meglepetés és egyik fájdalmasabb, emésztőbb, mint a másik. Az asszonyt doktorért küldi, ő maga elnyomja a keserűségét és folytatja a munkát. Hogy készen legyen másnap és még a héten pénzt kapjon érte.

Következtek a betegség kínos napjai. Sokáig huzódott a szenvedés és tartott a láz konok egyformasággal. A szobrász nem kezdett új munkát. Ült az ágy előtt és nézte órák hosszát a szenvedő, vonagló testet. Vizsgálta, hogyan rombol a titokzatos kór. Hogyan nagyobodnak a szemek, hogy csap ki belőlük a zavaros láng. A nyitott ablakon át ömlött be a meleg levegő. A beteg gyerek lehuzta takaróját és kezével, lábával kalimpálva, ott nyögött tehetetlenül. A szobrász ült az ágy előtt. Közben megnyugodott kissé a beteg. Elaludt. Az apja önkénytelenül a vázlatkönyve után nyult. Rajzolt. A szenvedéssel teli arcocskát, az összeeső kis testet vetette papírra. A tehetetlen, ernyedt nyugalmat és a lázas órák kétségbeesett mozdulatait. Bealkonyodott, mire letette a ceruzát. Másnap folytatta a kínos megfigyelést. Az asszony esendesen sirva járkált a szobában.

A beteg változatlan fájdalmak között hanykolódott. Délután agyagot vett elő a szobrász és mintázni kezdett. Szinte lázas volt maga is, úgy csapta oda reszkető gyorsasággal az arcocska, a párolgóan forró arcocska agyag-mását. Mikor készen volt, másikba kezdett. Felig befejezett, egy-egy vonással összetartott agyag-vázlatok sorakoztak egymás mellé. Az egyik a lázas álom, a másikon a delirium, harmadikon a türhettelen fájdalom.

Néhányat összegyűrt közülök, egyhez hozzáállott, hogy befejezi egészen. Megfékezte az izgalmát, nyugodtan szedte le a fölölseges agyagot, tisztán igyekezett megmintázni a hus reszkető gyöngeségét. Mire a munka a vége felé járt, a kicsike elesenedesedett, a láz eltűnt, elszállott. A lélekkel együtt.

Nem változott semmi. Kivettek egy kis koporsót. Egyelőre kevesebben voltak, de már vártak egy új jövevényt. És közöttük csakugyan ott volt az elköltözött emléke. Ott volt, nedves takarók alatt egy esomó hideg agyagban. A szobrász összeszedte a vázlatokat és lopva fejezte be az egészet míg a felesége odajárt, mert az asszony nem tudott a bánatban fogant műre nézni hangos, jajveszklő sírás nélkül. Amikor készen volt, sietve vitte el hazulról.

A szobor, a lázas gyermek, ősszel a tárlaton okozott lázat. Amilyen közönyösen mellőzték eddig, olyan hirtelen fedezték fel. Érmel kapott, díjat kapott és kétszer kellett márványba faragnia a mintát. A nyomoruság tanyájáról elköltöztek és szegényes fotografiák helyett gazdag asszonyokról készített a szobrász drága portrékat. A nevét ismerték, érvényesült, boldog volt. Az asszony néha sírt a halott kicsi után és azt mondta, volnának inkább a régi nyomoruságban, csak élne.

A szobrász hallgatott és borzadva gondolt arra: ha csakugyan teljesülne ez a kívánság.

A következő tárlaton egy sorozatot állított ki. Az volt a címe: a láz areképei. Gyerekfejek, tanulmányok, a beteg kicsike kegyetlenül megfigyelt, irgalmatlan biztossággal visszaadott képmásai. A siker óriási volt. Megirták élettörténetét, mindenki tudta, milyen nyomoruságban küzdött eddig, mindenki ismerte a kis halottat, a szobrász beteg modeljét.

Azután variálta még ezt a témát, a siker fel-felujult, de egyre halványabban. Megrendelések voltak, állami meghívásokat kapott. Jólét vette körül, csak az ihlet makaeszkodott. Amit közben csinált, az jelentéktelen, köznap volt. Alig három-négy év mult el, a jövedelmei egyre növekedtek, az igazi siker azonban fogyni. Elfáradt. Az asszonyt a gyerekek foglalták el — kettő volt megint. Kínosan, szinte beteges gonddal vigyázott reájuk. Reszketett a baj gondolatától is, más gyerek közelébe nem engedte őket, csak hogy be ne kopogtasson még egyszer a bánat. Jött azonban egy hosszú, hideg, nedves tél. Szinte a levegőben röpködött a baj és eljutott a fehérre festett, kínosan elzárt, ragyogóan tiszta gyerekszobába. Mikor a kicsit ágyba fektették, sikoltozva rohant be az asszony a műterembe. A szobrász feküdt a pamlogon cigarettázva. Mikor megértette, miről van szó, elhalványodva sietett a gyerekszobához. A hófehér ágyaeska mellett kétségbeesve állt a fekete ruhás dada. A kis beteg kerekre nyitotta szemét és sirva, hanykolódva, érthetetlen szavakat kiabált. Órcái égtek, reszketett, megdöbbenő volt, szivbemarkoló, akár rég elmúlt kis testvére ott a nyomortanya vackán.

A szobrász nézte sápadtan, rémulten, kétségbeesetten. Minden vagyonával, hírével, nevével olyan tehetetlennek érezte magát, mint akkor, annál a másik betegágyánál. Lehajította a fejét, esendesen ment ki a műterembe.

Orvosok jöttek, gyógyszer halmozódott fel. Semmi se használt. Harmadik nap már eszméletlenül, hörögve feküdt a kis beteg. A halálos rem egyre közelebb ért hozzá. Fehér bóbítást ápolónő hajolt fölé. Az anya a szomszéd szobában ájuldozott. A férfi kiment a műterembe és esendesen, szinte lopva egy vázlatkönyvvel tért vissza. Leült, szemben a haldoklóval és dolgozni kezdett.

Lengyel Géza.

Felhő alatt.

Iria: Gulyás József.

Borongó, szürke ég.

A végtelen távol kódós homálya

Koporsóként a földet összezárja.

Csönd van, fenséges, néma csönd.

Ember nem jár sehol.

Egy kóbor vad, egy elhagyott madárka

Sem hoz zavart a róna nyugalmába,

A sir nyugalma lehet ez!

A sir nyugalma ez.

Talán hogy érzek, csalfa, hazug álom

És testem porlad tul a véghatáron

S fölöttem szép tavasz virul!...

Talán e szürkeség

Napsugarakban fürdő tájt rekeszt el,

Tele örömmel, dallal, szerelemmel.

Mit én nem látok már soha!...

Vágyódó lelkemen

Jombolva száguld fájdalmak viharja

S lázongó véretem zúgva zavarja...

— Mát a sirban is élek én?...

ondolt
ság.
állított
kfejek,
meg-
t kép-
törté-
ághban
lottat,

siker
egren-
Jólét
Amit
volt.
egyre
gyott.
ák el
teges
gon-
gedte
egy-
ideg,
baj
zárt,
icsit
zony
gon-
szó,
hó-
ete-
sze-
akat
ntő
ére

rét-
vé-
int
a a
el.
é-
os
ás
o-
be
el
és

TERVEZET.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt szervezeti szabályzata.

Debreczen szab. kir. város szavazati joggal bíró polgárai közül azok, akik hazánk önállóságának és teljes függetlenségének az 1848-iki törvények szellemében alkotmányos uton és törvényes eszközökkel való kivívását kívánják s megvalósítását életük legfőbb céljának tekintik: politikai párttá tömörülnek s a párt szervezetét a következőkben állapítják meg.

1. §. A párt címe:

„Debreczeni Függetlenségi és 48-as Párt“.

A párt minden hivatalos közleményében és pecsétjében ezt a címet használja.

2. §. A párt tagjai.

1. Rendes tagok.
2. Rendkívüli tagok.
3. Tiszteletbeli tagok.

Rendes tag minden Debreczenben állandó lakással bíró magyar honos férfi, ha 1. pártunk elveit vallja, 2. a választók lajstromába föl van véve, 3. a párt törzskönyvébe be van iktalva.

A törzskönyvezést az intéző bizottság eszközözi és azt, kit a törzskönyvbe beiktatott, erről értesíti.

Akik képviselőválasztás alkalmával pártunk jelöltjére szavaztak, beiktatott párttagoknak tekinthetők.

Rendkívüli tag lehet minden, Debreczenben állandó lakással bíró, feddhetlen életű, husz éves korát már betöltött, de választói jogosultságot még nem nyert ifju, főleg pártunk rendes tagjainak fiai, ha felvételüket az intéző bizottságtól kérik és önkéntes szolgálataikat a pártnak — főleg választások alkalmára — kötelezőleg felajánlják. Viselhetik az intéző bizottság által részükre megállapítandó jelvényt.

Tiszteletbeli tag lehet az, akit hazánk függetlenségének megvalósítása érdekében kifejtett működéseért a párt azzá megválaszt.

3. §. A rendes tagok jogai.

Törzskönyveztetése után minden rendes tagnak:

1. cselekvő és szenvedő választójoga és szavazati joga van;

2. részt vehet a párt közgyűlésén, ünnepélyein és egyéb összejövetelein;

3. viselheti a párttagok részére az intéző bizottság által megállapítandó jelvényt.

4. §. A tagok kötelességei.

A tagok kötelességei részint erkölcsiek, részint anyagiak.

Erkölcsei kötelessége minden tagnak pártunk elveit terjesztetni, a más pártokhoz tartozókat törekvéseinknek megnyerni, választások alkalmával a párt hivatalos jelöltjére leszavazni, a párthatározatoknak hiven megfelelni s amennyiben azok végrehajtása rájuk bízatik, a végrehajtást lelkiismeretesen, buzgón és lelkesedéssel eszközölni.

Anyagi kötelessége minden tagnak,

1. hogy a magasztos céljaink elérésére szükséges eszközök előteremtése végett anyagi erejéhez mért önkéntes adományával, vagy maga által megszabott évjáradékkal gyarapítsa pártunk pénztárát;

2. hogy a párt hivatalos lapjára, a „Debreczen“-re előfizessen.

5. §. A tagság megszűnése.

Aki egyszer a párt törzskönyvébe bevezettetett, annak a tagsága folyton tart. Megszűnik a tagság:

1. elhalálozással;

2. a választói jogosultságnak bírói ítélet alapján diffamáló cselekmény miatti elvesztésével, a megszabott időtartamra;

3. tisztes kilépés útján;

4. kizárással.

A pártnak az olyan tagját, aki a függetlenségi és 48-as elvekhez hűtlen lett; aki a párt politikája ellen működött; aki a pártkérdéssé tett határozatokat tudva és szándékosan megszegte, vagy azok ellen izgatott, —

a párt intéző bizottsága titkos szavazás útján kétharmad szótöbbséggel hozott határozattal a párt kötelékéből kizárhatja.

A kizárási indítványt tárgyaló ülésre az illető párttag meghívandó.

A kizárási határozat hozatalához az intéző bizottság tagjai fele részének jelenléte szükséges.

Ha az intéző bizottság szükségesnek látja, a kizárási határozatot a párt hivatalos lapjában is közzététetheti.

6. §. A párt szervezete.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt a városunkban lakó s elveinket valló összes választó polgárokat egyetlenegy osztatlan pártegységbe foglalja össze. Egységesen intézi mindazon ügyeket, amelyek a párt egyetemére tartoznak s buzgón vigyáz arra, hogy a városunk különböző részében lakó párttagok között semmi elvi vagy személyi harc vagy egyenetlenség lábra ne kapjon. Minthogy azonban városunk három országgyűlési képviselői és hat törvényhatósági kerületre van felosztva, ennél fogva egységének megőrzése mellett ezeket az alkotmányos teendőket az intéző bizottság utmutatása szerint kerületenként és utcánként végzi.

7. §. Eszerint a párt ügyeit intézik:

- I. A közgyűlés.
- II. Az intéző-bizottság.
- III. A párt tisztviselői.
- IV. A kerületek.
- V. Az utcák.
- VI. A városi bizottsági tagok értekezlete.

I. Közgyűlés.

8. §. A közgyűlést alkotják az összes rendes tagok.

9. §. Tisztújító közgyűlés minden három évben egyszer tartandó. Az elnök a közgyűlést az intéző bizottság határozatából, vagy 50 pártagnak a tárgy megjelölésével benyújtott írásbeli kérelmére bármikor összehívni köteles. A közgyűlés 8 nappal előbb, a párt hivatalos lapjában közzéteendő meghívás útján hirdetendő meg s e hirdetményben a közgyűlés tárgyai is megnevezendők.

10. §. A közgyűlés nyilvános, de a párthoz nem tartozók, főleg ha zavart akarnak előidézni, a gyűlés helyéről kizárandók s a nyilvánosság a rendes párttagokra és a sajtó képviselőire korlátozható.

11. §. A közgyűlés tárgyalásairól jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet az elnök, a jegyző s az elnök által erre a célra felkért három tag hitelesít. A hitelesített jegyzőkönyvet a párt irattárában meg kell őrizni.

12. §. A közgyűlés jogköre:

a) választja a párt összes tisztviselőit, u. m.: 1 elnököt, 3 alelnököt, 3 kerületi elnököt, 6 utcai elnököt, 6 utcai alelnököt, 1 titkárt, 1 ügyészt, 4 jegyzőt, 1 pénztárnokot; b) választja az intéző bizottságnak a tisztviselőikön és országgyűlési képviselőikön felül levő 24 rendes tagját; c) választja az utcai választmányoknak 25—25, összesen 150 tagját; d) választja az intéző bizottság által ajánlott tiszteletbeli tagokat; e) határoz az intéző bizottság által eléje terjesztett javaslatok és indítványok tárgyában; f) az intéző-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott számadás alapján a felmentvényt megadja; g) gondoskodik a párt tulajdonába tartozó „Debreczen” című hivatalos lapunknak fentartásáról és felvirágoztatásáról.

13. §. A 9. §-ban meghatározott módon meghirdetett közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz a napirendjére kitűzött tárgyak fölött. A közgyűlésen csak oly önálló indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlést legalább 6 nappal megelőzőleg az intéző-bizottsághoz benyújtottak.

A közgyűlés határozatait vagy közfelkiáltással, vagy a jelenlevők általános szavazattöbbségével hozza. Husz tag írásbeli kérelmére az elnök titkos szavazást köteles elrendelni. Szavazategyenlőség esetén mindenkor az elnök szavazata dönt.

II. Az intéző bizottság.

14. §. Az intéző bizottság a párt egységének s az egységben rejlő erkölcsi erőnek legfőbb képviselője és kifejezője; emellett az intéző bizottságból indul ki nemcsak az országos politikára és a debreczeni függetlenségi és 48-as párt összességére, hanem a kerületek, az utcák és országos politikai, valamint törvényhatósági tisztújítási kérdésekben a törvényhatósági bizottsági tagok alkotmányos ténykedésére vonatkozólag is minden kezdeményezés és irányítás.

15. §. Ennek az elvnek megfelelőleg az intéző bizottság hatásköre a következő:

1. A párt mindennemű ügyeit nyilvántartja és előmozdítja.

2. A közgyűlés elé tartozó ügyeket előkészíti.

3. A közgyűlés határozatait végrehajtja.

4. A tisztújító közgyűlés elé a tisztviselői, intéző bizottsági, utcai választmányi tagsági helyekre jelöltek terjeszt.

5. Országgyűlési képviselőválasztásokkor a kerületi választmányokkal, tör-

vényhatósági bizottsági tagok választásakor az utcai választmányokkal együttesen; városi tisztújítások alkalmával a függetlenségi és 48-as párthoz tartozó városi bizottsági tagok értekezletével együttesen jelöltek állít. Az ily módon jelöltek a párt hivatalos jelöltjei.

6. Általános képviselőválasztás esetén mind a három kerületet, részleges választás esetén az illető kerületet irányítja s minden tőle telhető erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti.

7. A „Debreczen” anyagi és szellemi vezetéséről gondoskodik.

8. A tagok törzskönyvvezetését eszközözi.

16. §. Az intéző bizottság mindenkor 48 rendes tagból áll, u. m. a párt 26 tisztviselőjéből, a városunknak pártunkhoz tartozó országgyűlési képviselőiből és a közgyűlés által választott annyi tagból, amennyi ezeknek a számát 48-ra kiegészíti. Ha időközben bármi okból üresedés áll be, az intéző bizottság pótagjai a megválasztásuk alkalmával nyert szavazataik arányszáma szerinti sorrendben, egyenlő szavazat esetén életkor szerint behívandók és ezzel rendes tagokká válnak. Az intéző bizottság üléseire a párt lapjának felelős szerkesztőjét meghívhatja, kinek ott felszólalási joga van.

17. §. Az intéző bizottság üléseire a tagok meghívó-levelek útján hívatnak meg s a megjelentek általános többsége, az 5. §-ban említett kizárás esetét kivéve, minden, a napirendre kitűzött tárgyra vonatkozólag érvényes határozatot hoz. A meghívón a tanácskozás főbb tárgyai is kiteendők.

18. §. Az intéző bizottság ülései általában bizalmas jellegűek; ha pedig az intéző bizottság valamely ügyét, ha valamely határozatát kifejezetten bizalmasnak jelenti ki, azt titokban tartani a tagoknak becsületbeli kötelességük.

19. Az intéző bizottság minden gyűléséről jegyzőkönyvet kell felvenni, s azt a gyűlés elnöke, jegyzője és az intéző bizottságnak az elnök által felkért két jelen volt tagja hitelesíti. A hitelesített jegyzőkönyveket a párt irattárában meg kell őrizni.

III. A párt tisztviselői.

20. §. Az elnök.

Az elnök képviseli a pártot úgy a párttagok előtt, mint a párton kívül álló hatóságok, testületek és magánosokkal szemben. Az elnök vezetője, irányítója a párt összes ügyeinek s ellenőrzője a párt minden tisztviselőjének.

Az elnök hívja össze és vezeti a közgyűlést, az intéző bizottság üléseit és a kerületi választmányok együttes üléseit (31. §.).

Mint a párt egységének és összetartozandóságának személyes képviselője min-

denkor részt vehet a kerületi és utcai választmányok tanácskozásain is.

A párt pénztárából az intéző bizottság által szükségesnek ítélt kiadásokat, vagy a folyó szükségleteket kizárólagos joggal utalványozza.

Felügyel a párt határozatainak végrehajtására. A párt kiadmányait valamelyik pártjegyzővel együttesen aláírja.

Szavazat egyenlőség esetén szavazatával dönt.

Mindennemű ténykedéséért és intézkedéséért elsősorban az intéző-bizottságnak, másodsorban a közgyűlésnek felelős.

21. §. Az alelnökök.

Az alelnökök az elnököt akadályoztatása esetén mindennemű tiszteben ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel helyettesítik.

22. §. A titkár.

A párt titkára fontosabb, vagy bizalmasabb jellegű pártügyekben, az elnökség, az intéző-bizottság, vagy a közgyűlés részéről kapott megbízásokat teljesíti és ilyen ügyeknek — az elnökség megbízásából — az intéző-bizottsági, az együttes kerületi választmányi üléseken és a közgyűlésen előadója.

23. §. A jegyzők.

A jegyzők, vagy az elnök beosztása vagy egymás között való megegyezés szerint vezetik a közgyűlés és az intéző-bizottság jegyzőkönyveit; elkészítik és aláírják a szükséges jegyzőkönyvi kivonatokat s az elnökkel együttesen aláírják a párt minden hivatalos iratát;

A titkárt akadályoztatása esetén helyettesítik.

24. §. A pénztárnok.

Kezeli a párt mindennemű bevételét; elnöki utalványra kifizeti a kiadásokat és mindezekről könyvet vezet;

a polgári év végén lezárja a pénztári könyvet s ennek alapján számadását megvizsgálás végett minden év január 15-ig az intéző-bizottsághoz beterjeszti.

25. §. Az ügyész.

A pártnak jogi tanácsadója. Mint ilyen, intézi a párt jogi vonatkozású ügyeit; választások alkalmával szigorú figyelemmel kíséri, hogy a törvények megszegése, vagy kijátszása útján nem történik-e támadás pártunk érdekei ellen. Ha bármi visszaélést tapasztal, a törvényes jogorvoslatot azonnal megteszi. Peres esetekben meghatalmazását az elnöktől nyeri.

26. §. A kerületi elnök.

A kerületi elnököt az intéző-bizottság ajánlása alapján a párt közgyűlése választja. Mint az összeség bizalmának letéteményese, természetes kapcsolatként

van hivatva működni a központi vezetés és a kerületi választmány s az utcai választmányok között. A kerület és az utcák esetleges óhajtásait és indítványait az intéző-bizottság elé terjeszti, az intéző-bizottság határozatait pedig a kerületi választmány és az utcai választmányok közreműködésével megvalósítja.

A kerületi elnök feladata, hogy az utcai elnökök és utcai jegyzők közreműködésével a választói névjegyzékben pártunk kárára mutakozó tévedések, kihagyások vagy jogtalan felvételek ügyében a törvényes felszólamlásokat intézze; a kiigazított választói névjegyzéket 1 hiteles példányban megszerezze, annak alapján szükséges számban másodpéldányokat és tized listákat készíttessen és a tizedesek útján az összes választókat folyton nyilvántartsa.

27. §. Az utcai elnökök.

Az utcai elnököket az utca vezető-férfiai közül az intéző-bizottság ajánlatára a párt közgyűlése választja. Saját utcáik mindennemű ügyét vezetik, az utcai választmányban elnökölnek, a tizedeseket elveink önzetlen szolgálatára lelkes rábeszéléssel, mindenké fölötte pedig saját jó példaadásukkal buzdítják s általában mindent elkövetnek, hogy pártunk tagjai közt az összetartozás, a testvériség érzését felkeltsék, ébrentartsák és erősítsék. A kerületi elnököt akadályoztatása esetén hivatali idősbőség-sorrendje szerint helyettesítik.

28. §. Az utcai alelnökök.

Választásuk ugyanúgy történik, mint az utcai elnököké.

Az utcai alelnök az utcai elnök segítőtársai s akadályoztatása esetén minden jogában és kötelességében helyettesítője.

IV. A kerületek.

29. §. Az országgyűlési képviselő-választások alkotmányos kötelességét a debreczeni függetlenségi és 48-as párt ez idő szerint három választókerületben gyakorolja. E három választókerület a következő:

I. választó-kerület. Magában foglalja a Csapó- és Péterfia-utcai kerületrészeket.

II. választó-kerület. Magában foglalja a Hatvan- és Piac-utcai kerületrészeket.

III. választó-kerület. Magában foglalja a Varga- és Kossuth-utcai kerületrészeket.

30. §. A kerület alkotmányos működését, amely legterjedelmesebben a képviselőválasztás nagyfontosságú alkotmányos ténykedésében nyilvánul meg, a kerületi elnök vezetése alatt a kerületi választmány intézi.

A kerületi választmányt az egy-egy választókerületbe összekapcsolt két-két utca választmánya együttesen és egységes testületként alkotja. A kerületi választmány hatásköre:

1. intézi és vezeti az országgyűlési képviselő-választásokat;

2. végrehajtja az intézőbizottság által hozott és hozzá e célból áttett határozatokat.

31. §. A kerületi választmányokat a képviselőkkel való érintkezés céljából alkalmilag, fontosabb ügyekben pedig az intéző bizottság határozatából a pártelnök együttes ülésre összehívhatja.

V. Az utcák.

32. §. A törvényhatósági bizottsági tagok választási jogát a debreczeni függetlenségi és 48-as párt tagjai utcánként gyakorolják. A városi bizottsági tagságra a jelöltek egyfelől az utcák érdekeire való legnagyobb figyelemmel, másfelől egységes pártunk és közösen vallott elveink érdekeinek is szem előtt tartásával az intéző-bizottság hozza javaslatba.

33. §. Az utcák alkotmányos élete az utcai választmányban nyilvánul meg. Az utcai választmányt alkotják:

1. a párt elnöke.

2. a kerület elnöke.

3. az utcai elnök.

4. az utcai alelnök.

5. az intéző-bizottságnak abban az utcában lakó tagjai.

6. a párt közgyűlése által választott 25 utcai választmányi tag.

7. az 1—6. pont alatt felsorolt tagok gyűlése által a kerület érdemes elveinkért hatni és munkálni kívánó választó-polgárai közül választott huszonöt tizedes. Az utcai választmány saját kebeléből egy jegyzőt választ.

34. §. Az utcai választmány hatásköre:

1. intézi és vezeti a törvényhatósági bizottsági választásokat,

2. végrehajtja az intéző-bizottság által hozott és hozzá e célból áttett határozatokat.

3. mindent megtesz, hogy az utcabeli választó-polgárokat elveinknek megnyerje és megtartsa,

4. a kerületi elnökkel egyetértőleg minden utcát 25 szorosán elhatárolt tizedre osztja fel s minden tized vezetőjévé egy-egy tizedest állít, aki saját tizede választó-polgárait számon tartja, velök állandóan érintkezik, őket kintartásra és áldozatkészségre buzdítja s választások alkalmával lehetőleg együttesen, zászló alatt a választás színhelyére vezeti.

35. §. Két-két összetartozó utcának választmánya alkotja az egységes kerületi választmányt, úgy, amint ez a 30. §-ban már megvan írva.

36. §. Mind az utcai választmány, mind a kerületi választmány gyűléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet hitelesítés után egy példányban megőrzés végett a pártelnökséghez kell beterjeszteni, a másik példányban az utcai, illetve kerületi elnök tartja meg.

VI. A városi bizottsági tagok értekezlete.

37. §. A függetlenségi és 48-as párthoz tartozó városi törvényhatósági bizottsági tagok külön értekezletre tömörülnek, amely értekezletben a városi közgyűlés tárgysorozatára nézve előzetes megállapodásra jutnak. Az értekezlet elnökét, előadóját, valamint egyéb funkcionáriusait szabadon választja és ügyrendjét is önmaga állapítja meg. Azonban a párthűség legelemibb követelése az, hogy az értekezlet által elfogadott megállapodásokat minden tag kövesse és hogy azok, kik a függetlenségi és 48-as párt hivatalos jelöltjeiként jutottak be a törvényhatósági bizottsági közgyűlésbe, vagy oda való bejutásuk után önkénytelenül csatlakoztak pártunkhoz, a törvényhatósági bizottsági tagokból alakult semmiféle más politikai pártnak, vagy a párt ellen irányuló, bármely burkolt nevű csoportosulásnak sem lehetnek a tagjai.

Az intéző-bizottság által elfogadott és hitelesített szöveggel mindenben meg egyezik. Debrecen, 1909. augusztus 31. Dr. Juhász Nagy Sándor sk., jegyző.

HIRDETMÉNY.

Tudomásra hozzuk, hogy

Debreceni Bank Részvénytársaság

cég alatt **500,000 korona alaptőkével** pénzüzetet létesítettünk, mely **Debrecenben Piacz-utca 77. szám (Huttflesz ház I. emeleti üzleti helyiségében,** 1910 január hó 1-én megkezdte működését.

Intézetünk: a bank, takarékpénztári váltó és áruüzlet minden ágazatával foglalkozni, nevezetesen:

Elfogad pénzbeteteket takarékpénztári könyveskövekre és folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett

Leszámtól és visszleszámtól váltókat, utalványokat, kötelezvényeket.

Kölcsönt nyújt nyílt követelésekre, kereskedők iparosok számláinak leszámtól.

Folyószámla hitelt ad fedele ellenében egyeseknek, cégeknek, vállalatoknak, testületeknek.

Előleget ad kereskedők, iparosok és termelők áruira, közraktári zálogjegyekre.

Törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt és közveit ingatlanokra, továbbá már fennálló jelzálogkölcsönöket konvertál.

Hitelt nyújt építkezésekre és elvállalja bérházak kezelését.

Finanszíroz kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és forgalmi vállalatokat.

Elfogad és legelőnyösebb feltételek mellett elintézi áru- és értéktőzsdei megbízásokat.

Vesz és elad legelőnyösebb feltételek mellett mindennemű értékpapírokat, sorsjegyeket és idegen pénznemeket.

Kölcsönt nyújt (lombard) mindennemű értékekre, min részvényekre, járadékokra, sorsjegyekre stb. kedvező feltételek mellett

Beszerez katonai házasági óvadékokat.

Kölcsönöz óvadékokat, bánatpénzeket kölcsöndij ellenében

Bevált és leszámtól szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Elfogad értékpapírokat és más értéktárgyakat megőrzés és kezelés céljából.

Elvállalja váltók és utalványok beszedését az összes bel- és külföldi piacokra.

Üzletkörünk művelésére teljes figyelmünket kifogjuk terjeszteni és törekedni fogunk ügyfeleink részére a legkedvezőbb feltételeket megalapítani.

AZ INTÉZET IGAZGATÓTÁGA:

Elnök: SZÁVAY GYULA, a Kereskedelmi- és Ispaskamara titkára,
BALOGH KÁLMÁN, mérnök nagyvállalkozó

Dr. BRÜLL HENRIK, ügyvéd, intézeti ügyész,

HALMÁGYI JÓZSEF, keresk. ügynök,
DR. HANDEL VILMOS, jogakad. tanár,

KLEIN IGNÁC, nagykereskedő,
Dr. LÁNG JAKAB, járásorvos,
NAGY ALBERT, nagykereskedő,
NAGY JAKAB, nagybirtokos,
Dr. NYIRI ERNŐ, ügyvéd, intézeti jogtanácsos,
Igazgató: KELEN JENŐ.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Elnök: LESZKAY FERENC, biztosító társulati főnök,
GRÜNBERGER IGNÁC, takarékpénztári igazgató.

GROSZMANN IGNÁC, keresk. ügynök,
Dr. HÓDY BÉLA, ügyvéd,
OLÁH KÁROLY, tanácsnok,
Dr. SZÁSZ ADOLF, orvos.

375,207/909./F./II. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrendmódosítás a sárbogárd—bátaszéki és bataszék—dombovári vonalakon.

1910. évi január hó 1-től kezdve a sárbogárd—bátaszéki és bátaszék—dombovári vonalakon a következő menetrendmódosítások fognak életbe lépni;

A Sárbogárdról jelenleg reggel 5 óra 56 percekor induló és Bátaszékre délelőtt 10 óra 3 percekor érkező személyvonat Bátaszékre korábban, azaz már délelőtt 9 óra 5 percekor fog érkezni és ott csatlakozni fog a Baja—Szabadka felé közlekedő személyvonathoz. A Sárbogárdról jelenleg este 6 óra 7 percekor induló és Bátaszékre éjjel 10 óra 22 percekor érkező személyvonat Sárbogárdról korábban, azaz már este 6 óra 2 percekor fog indulni és Bátaszékre is korábban, azaz már este 9 óra 15 percekor fog érkezni.

Ellenirányban:

A Bátaszékről jelenleg reggel 7 óra 19 percekor induló és Sárbogárdra délelőtt 11 óra 6 percekor érkező személyvonat Bátaszékről a jelenleginél szintén korábban, azaz reggel 7 óra 1 percekor fog indulni és Sárbogárdra is korábban, azaz délelőtt 10 óra 6 percekor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét délelőtt 11 óra 17 percekor induló fiúme—budapesti gyorsvonathoz is.

A Bátaszékről jelenleg este 6 óra 20 percekor induló és Sárbogárdra éjjel 10 óra 35 percekor érkező személyvonat Bátaszékről későbbben, azaz esti 6 óra 45 percekor fog indulni és Sárbogárdra a jelenleginél korábban, azaz éjjel 10 óra 30 percekor fog érkezni.

A bátaszék—dombovári vonalon közlekedő, Dombovárról reggel 4 óra 15 percekor induló és Bátaszékre reggel 7 óra 11 percekor érkező személyvonat Dombovárról a jelenleginél korábban, azaz éjjel 3 óra 55 percekor fog indulni és Bátaszékre is korábban, azaz reggel 6 óra 51 percekor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét reggel 7 óra 1 percekor induló, Szegzárd, Sárbogárd felé közlekedő személyvonathoz.

Budapest, 1909 december hó 20-án.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Legszebb!

Legtöbb örömet szerző!

Maradandó értékű!

karácsonyi ajándékok

csakis a

Löfkovits Arthur

és Társa

országos híru ékszerész és órás üzletében

kaphatók.

Karácsonyi kedvezmény!

3 pár bőrkezyü, dobozban . . .	FRT. KR. 4.00
6 pár bőrkezyü, elegáns dobozban, kezyü tágitóval . . .	7.50
12 pár bőrkezyü elegáns dobozban, tágit., sikportart. és gombolóval	14.50

SCHÖN SÁNDOR

kezyü, kötszer és orvosi műszertára.

DEBRECZEN, Piac-u. 12.

(Stenczinger-ház.)

Fióküzlet közvetlen a főposta mellett.

Felhívás.**A Debreceni Kölcsönös Segélyző-Egylet**

mint szövetkezet 1910. január hó 1-én

alakítja meg 27-ik évtársulatát.Egy heti törzsbetét heti 40 fillér befizetésére kötelez.
Tagok száma 10.000. Törzsbetétek száma több mint 100.000.

Befizetett tőkénk a

6.500.000 koronát meghaladjaUj tagok fölvetetnek és törzsbetét könyvecskék
már most kiadatnak hivatalos helyiségünkben**Könyvtár-utca 11. szám alatt,**

ahol a szükséges felvilágosítások megadatnak.

Debrecen, 1909 november hóban.

Fenyéri Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Szántó Sámuel,

igazgató.

**DEBRECENI
HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Piac-u.—Széchényi-utca sarok. I. emelet.

Kölcsönöket adunk váltókra, kötelezményekre és folyó számlára a legelőnyösebb kamat mellett.**Elfogadunk takarékbetéteket** betét-könyvecskére és checkszámlára.**Jelzálog-kölcsönöket ad** földbirtokra és házakra.**Ovadékkölcsönöket ad** vállalkozóknak és bérlőknek.**Elfogadunk tőzsdei megbízásokat** értékpapírok vételére és eladására.**Kölcsönöket nyújtunk** tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzüzetek részvényeire.**Leszámitolunk tárca-váltókat** az intézet kebelében alakult hitelrészletes csoportban.**Ércpenzek és külföldi bankjegyek beváltása.**

Felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság.

IGY NÖVEKEDETT

a KAZINCI Kőszénbánya R.-t. Budapest V., Váci-körút 16.
évi termelés!

Miért?

1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908. évében.
5400.	5600.	6000.	9600.	19,900.	11,800. wagon.

Mert a KAZINCI SZÉN

szobafűtésre, kazántüzelésre, cséplésre egy-
aránt kitűnően beválík.

Vezérképviselő: KLAR ANDOR, DEBRECZEN.

Telefon 727.

Telefon 727.

Ne mulassza el a jó alkalmat!
és keresse fel

Molnár Testvérek

elektrotechnikai üzletét
DEBRECZEN, Egyház-tér 3. sz.
(Nagytemplommal szemben)

hol a legtökéletesebb ere-
deti „ANGYAL” védjegyű

GRAMOFON

25 forintért kapható! Leme-
zek igen olcsó árban! —

!! Varrógép és kerékpár raktár !!

Szakszerű javító műhely!

Villanycsengők bevezetése és évi
jókarban tartás legjutányosabban.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Rendkívül olcsó ujévi ajándéktárgyak

A Fővárosi Bazárban

➔ Debreczen, Simonffi-utca 1. sz. Bérház. ➔

➔ Minden vevőnek ingyen egy szép ajándéktárgy.

Groszmann és Mandel banküzlete

DEBRECZEN, Hunyadi-utca 21.

Ajánl olcsó kamatu törlesztéses kölcsönöket földbirtokokra
és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett

Drágább kamatu kölcsönöket olcsóbbra cserél.

ALAPITTATOTT 1895-ben.

Tisztelettel

TELEFON 76. szám.

≈ GROSZMANN ÉS MANDEL. ≈

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adtnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ügynök. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközözöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Karácsonyi ajándékoknak

legalkalmasabb, leghasznosabb és legolcsóbb tárgyak, ugymint:

Legújabb dobozos levélpapírok családi doboz 2 K, 2-40 K már igen esinos kivitelben.

„Uj“ asztali tentatartó készletek és órák.

Aranypölthető tollak (amerikai).

„Uj“ ezüst zsebirónok (Pendala)

Olaj, aquarell és pastel festészeti készletek.

Képes lap- és fénykép albumok bőrfedéllel már 2 koronáért.

Emlékkönyvek, naplók és író-mappák.

Faégetési, Tarsó és „uj“, Batik festészeti tárgyak és készletek

Krep lámpaernyők és cserépdíszek.

Fali és asztali képekben nagy választék.

Fényképező gépek és kellékek. „Uj“ Társasjátékok. „Uj“

igen jutányos árakban nagy választékban egyedül

Thaisz Arthur

papírnemű áruházában

Bika szálloda mellett kapható.

Figyelem!! Készpénzkölcsönök.

Jelzálogkölcsön 4%, 4 1/2% és 5% amortizációra, Konvertálás, Személyhitel (bankpén 1--2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), Öröksegek vétele, Vállalatok finanszírozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetésektelen kereskedők kiegyelintetése, valamint

Adás-vétel.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kulánsan.

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat Betéti Társaság.

Budapest, József-körút 21.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában a nagyszabásu karácsonyi vásár

megkezdődött.

Minden vevőnek érdekében áll az az 50%-al leszállított ruhakeimek, selymek és mosóárúk óriási halmazát megtekinteni.

Különösen feltűnést keltenek jó minőségük és rendkívül olcsó árúknál fogva:

- Francia delinek 43 kr.
- Bluz és ruhaselyem, több ezer méter 65 kr.
- Gyapju ruhaszövetek ... 39 kr.
- Flanell Barchetek, prima minőség 26 kr.
- 120 cm. csikos divatszövet 98 kr.
- Francia flanell, tiszta gyapju 65 kr.
- Selyem batiszt uj mintákban 33 kr.
- Mosó delin 26 kr.
- Szövet-, selyem- és mosó maradékok rendkívül leszállított árakban

Mintákat vidékre készséggel küldünk.

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyegáruháza

Debreczen, Kossuth-u. 5.

SZABÓ LAJOS FIAI cég divatáruházában

leszállított árak mellett

karácsonyi vásár

folyamatban van.

Arak, minőségek, választék versenyen kívül!

- Sport flanel eddig 24 krajcár 17 kr. karácsonyi ára
- Velour Velez. eddig 36 krajcár 26 kr. karácsonyi ára
- Mosó delain eddig 42 krajcár 26 kr. karácsonyi ára
- Franczia delain eddig 85-90 kr. 50 kr. karácsonyi ára
- 115 cm. Angol szövet eddig 80 krajcár 50 kr. karácsonyi ára
- 110 cm. Divat szövet eddig 165 kraje. 90 kr. karácsonyi ára
- ruhaselymek eddig 2-3 forin 1 frt. karácsonyi ára

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél

40--50%-os árengedmény!

Schicht szarvasszappan

mindig
≡ a ≡
legjobb!

Alapított 1801. évben.

Telefon 65-45.

Gróf Csáky László Prakfalvi Vas és Acélgár Részv.-társaság.

Igazgatóság: Budapest, IX., Csillag-utca 4.
Gyár és bányák: Prakfalván, Szepesmegye.

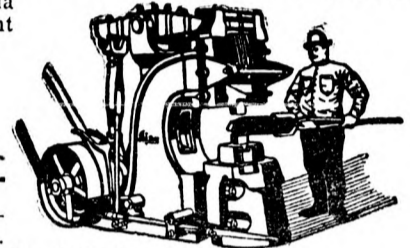
Gyárt saját bányáiban termelt legkitünőbb minőségű vasércből faszénolvasztás útján szürke öntvényeket és pedig mindennemű gépkatrészeket, hitelesített kalmársulyokat, építkezési és díszöntvényeket, csatornázási és vízvezetéki öntvényeket, bányazúzó vasakat, gazdasági gépöntvényeket stb.

Előállít ugyancsak saját bányáiban termelt nyersanyagból ugyanott létező acéllakóhó és acélkovácsművei útján mindennemű idomacél öntvényeket és kovácsolható lágyvasöntvényeket, továbbá mint különleges cikket szerszámtéglacélt, „50 Ajax acél” jelű gyorsesztergaacélt, mely jelenleg a világ legjobb gyorseszterga acélja.

Nikkelacélt, valamint cremacélt és azokból különféle alkatrészeket, öntött gépacélt, kőfúróacélt mindenféle közetthez, acéllemezeket, maratótárcsákat és mindennemű acélszerszámokat, közte eszterga- és gyalukéseket, kész furókat, csákányokat, mindenfajta kalapácsokat, malomkölesítő szerszámokat csigafurókat stb. stb. Gyártja saját szabadalma szerint legjobbnak elismert és nagy munkabírásánál, valamint gazdag működésénél fogva rendkívül elterjedt.

„AJAX” szabadalmazott
rugóspörölyöket

továbbá szabad. köszörülőkővédőkészülékeket, melyekről ismertetővel és egyéb felvilágosítással bárkinek szívesen szolgál. Szállítja a legjobb hírnévnek örvendő „patkó jelű” reszelőket és elvállalja elhasznált reszelőknek újrafelvágatását dasabszám és sulymegterítéssel vagy a nélkül.

Állandó nagy raktár: BUDAPEST, IX., Csillag-utca 4. szám.
Levellek és megrendelések Budapestre, az igazgatóság címére kéretnek.

Karácsonyi és ujévi
alkalmi vásár

december 31-ig tart

Szépe Lajos

női divatáru üzletében
KOSSUTH- és SASS-U. sarok.

Eladásra kerülnek meglepő olcsó árakon angol és francia kosztümkelmék, zsolnai posztók, sima szövetek, divat seviottok, bluz kelmék és selymek, mosó vellek, flanellek, kartonok, zefirek, kész női és férfi fehérneműk, mindenféle vásznak, siffonok, asztalneműk és damasztárúk.

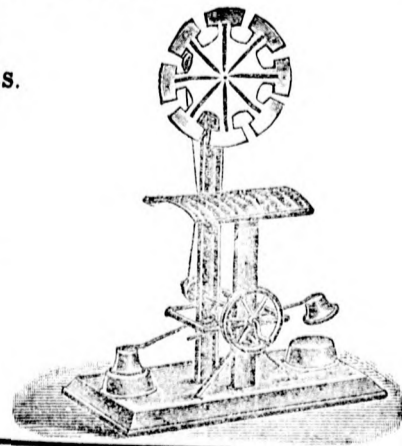
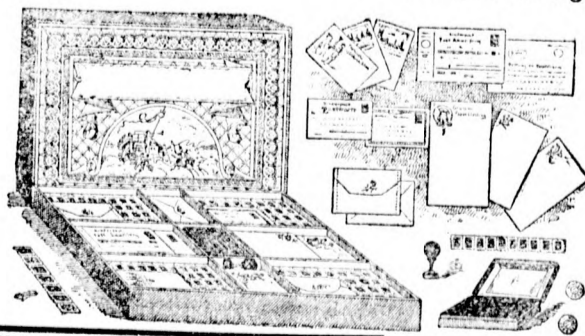
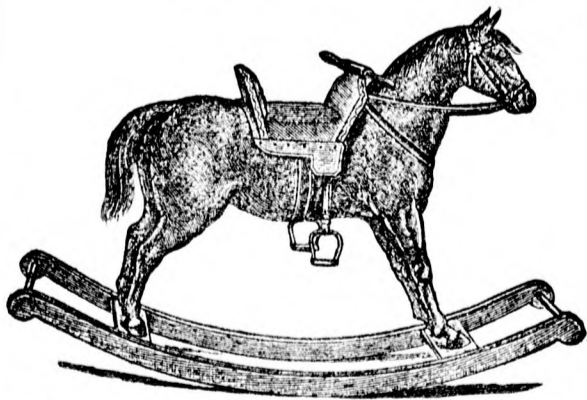
Gombok készítése saját gépen domboru és lapos alakban.

Megkezdődött a nagy **karácsonyi vásár**
MENTZE HENRIK KOSSUTH-U. 4.
Gyermekjátékok és ajándéktárgyakból ez alkalommal

rendkívül sok ujdonság érkezett.

Olcsó, szabott ár.

Pontos kiszolgálás.

**EGYETLEN
SÉRVBAJOS**

amputált, ferdénőtt stb. se mulassza el, mielőtt szükségletét sérvkötőkben, műlábakban, orth. műfüzékben, egyenestartókban, járó- és nyújtógepekben, haskötőkben stb. beszerezné, körülbelül 300 ábrával és a hozzátartozó magyarázatokkal és használat utastásokkal ellátott árjegyzéket ingyen és bérmentve kérni.

KELETI J.
testgyejesítő és kötszerészeti műintézet
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. évben.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál
1908-9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggononkint (100 q). apátkereszturi allomasnál kocsiba rakva 110 (Egyszaztiz) koronaért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggononkint 105 koronaert elado.

A vasuti fuvardij kocsinként apátkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyvárdig 30.74, Debrecenig 34.74, Szoboszlóiig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökládányig 50.74, Karcagig 53.74, Kisujszállásig 8.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyóújfalug 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, Nagyszulontáig 45.74, Sarkadig 50.74, Gyuláig 53.74, Békésabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkaig 90.74, Zomborig 102.74, Erselindig 17.74, Ermihályfalváig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámosperesig 29.73, Hajduhadházig 39.74, Ujfehértóig 45.74, Császárszállásig 47.74, Nyiregyházaig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom szamtartói hivatalhoz intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

A legrégebb és legnagyobb
kesztyű- és kötszergyár

Debreczenben, a kistemplom mellett.
A kórházak s betegsegélyző pénztárak szállítója

Nagy András

kesztyű és kötszergyára.

- Aki jó sérvkötött
- Aki jó haskötött
- Aki jó ködőkötött
- Aki jó egyenestartott
- Aki jó gummiharisnyát
- Aki jó irró gator
- Aki jó gummiarut

olesón akar vásárolni, az forduljon egész bizalommal akár személyesen, akár lev. lben fenti céghez s akkor meg fog arról győződni, hogy csak jót és olesót kap.

Szabott árak. Teljes titoktartás.
Alapított 1886.

Donogán és Somossy

cégnél

DEBRECZEN,
Kistemplombazár,
megkezdődött a nagy

karácsonyi vásár.

Elsőrendű árúk kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

APATKÉRESZTURI
POSTGYÖGYEREDMÉNYEK
APTAMÁSI
FÜZŐM-GYÖGYVIZ

*zel gyomor, vese-hólyag és
belsőszerveknél oala-
mint asthma, bronchiale,
hőszóvny és húgysavas
diathesis eseteiben.*

[Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Férfi divat

különlegességek,

Házilag készült

férfiingek.

Elegáns nyakkendők,

Kalapujdonságok

Lengyel Samunál

Piac-u. 43.

SZABADALMAK,

védjegy- és mintavédelem, az összes kultur-
államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, szá-
badalmi ügyvivő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13.
Telefon 172-74.

Uj! Bádogos üzlet. Uj!

Ahol mindenféle bádogos munkák kap-
hatók és megrendelhetők. Kannák: zsi-
nak, viznek, petrolumnak és dézsák fé-
nyezve (lakkirozva), mint konyhai diszek;
továbbá fürdő- és klozett berendezések;
fürdőkádak minden alak és nagyságban;
ugyszinte az uj rendszerű hitelesített liter
mértékek, melyek már uj évre kötelezők.

Máthéi János

szerező és bádogos mester.

Üzlet: Egyháztér 5. Iroda: Darabos-u. 54.
Telefon 321. sz. Telefon 321. sz.

Blattner József

üveg-, porcellán- és képkeret füzlete
Debreczen, Csapó-u. 1. szám alatt

A legdusabban felszerelt üzlete

karácsonyi és ujévi

afandék tárgyakban,

u. m. sör- és bor készletek, viz- és likör
szervek, kávé- és tea készletek, evőesz-
közök, dísz tárgyak, valamint asztali és
függőlámpák, minden a legjutányosabb
árban.

Tisztelettel **Blattner József**
Csapó-utca 1. szám

LEGSZEBB,
legjobb, legolcsóbb

ÓRÁK

nagy választékban,
jótállással kaphatók

Gasparik Adám

óránál, Piac utca 85. sz.,
a „Royal“ kávéházzal szemben.
Órajavitások legjobban és legolcsób-
ban, jótállással.

LOHR MÁRIA

ezelőtti KRONFUSZ

CSIPKÉ-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELME-
FESTŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

- IV., Eskü-ut 6. sz. (Klotild-palota.)
 - VI., Andrassy-ut 16.
 - VI., Terézkörut 39.
 - V., Harmincad-u. 4.
 - VIII., József-körut 2.
 - IX., Kálmán-tér 9.
- V. déki megbizások gyorsan és gon-
dosan teljesítetnek.

Legolcsóbb és
legjobb hatású**Hashajtó**

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmúlja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkattartástól, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál, könnyű székletet szerez, egyértelmű tisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekes is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér egy tekeres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre kiutalása mellett bérmeleve.

Óvás! Utánzatot óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó piluláit” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzett Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza, Sz. Lipóthoz, Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihálovits Jenő, Muraközy László, Aranyi A. gyógyszereszeánél.

Nagy

**karácsonyi vásár
GLÜCK JÓZSEF**

üveg-, porcellán-, kőedény- és lámpa kereskedésében

Debreczen, Piac-utca 6.
a Nagytemplommal szemben.

Nagy raktár kiházasítási cikkek, alpacha áruk, tükrök, majolika-, valamint üveg- és porcellán dísz tárgyakban.

Képkerekezési és épületi üvegezési vállalat

Viszonteladóknek legelőnyösebb bevásárlási forrás.

Minden férfi próbálja meg a valódi francia„Zrianon” védjegyű
+ hyg.**GUMMI**

és hálolyag különlegességeket. Ma a legjobb, megbízható, utolérhetetlen ideális ovszer. Mintadozós célserű összeállításban 6 darab K 2-50, 3 drb. 1-50 1 drb. 60 fill. bélyegben is. Hozzá egy érdekes és fontos „INTIM ÉRTESETŐ” ingyen. Tucatja K 4-6-8-10. Diszkrétan küldi a kizárólagos képviselő: „EXPORT” BUDAPEST IV D. Főposta 58.

Azonkívül raktáron minden más e szakmába áru. Silány utánzatoktól óvakodjanak.

A legszebb

**karácsonyi és újévi ajándék
Némethy „platinotypia” arcképei.****Cukrászda!**

Batthyányi utca 2.

Telefon 722.

Becses tudomására tisztelettel értesitem a tisztelt nagyérdemű közönséget, hogy a Batthyányi-u. 2. sz. alatt álló cukrászda üzlet vezetésem alatt áll, addig is garanciát nyújtok arra, hogy a legkényesebb ízléseknek is megfelelően kiszolgálhassak. — Karácsonyi alkalmakra tortákat 1 koronától, Kugler süteményeket, kalácsot, diós és mákos patkót, gyümölcs kenyereket, fagyaltot, parpaít, krémeket, zúlcot, szencvicet, libamáj-pástétomot, tejszínes tortákat 1 koronától, finom thea süteményt, bonbonokat, likör, rumot stb. minden néven nevezendő cukrászati készítményeket. Naponta friss kávé, kalács, reggeli és uzsonnakávé, csokoládé, tea. Hivatkozva arra, hogy itt Debreczenben végeztem cukrászati képzettségem. Riesz Lipótnál s Buday Károlynál több évig dolgoztam s valamint külföldi körutazásimból szerzett tapasztalataim a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom.

Kiváló tisztelettel:

Kovács János,
cukrászati specialista
üzletvezető.**Vidéki rendeléseket gyorsan és pontosan intézek.**

Felemlitem saját gyártmányú bonbokat színházi csomagokban próba vásárlásra.

Bérgazdaságok,

továbbá ipari és keresked. vállalatok

finanszírozását

legelőnyösebb feltételek mellett vállalja a

FORGALMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSÁSÁG

DEBRECZENBEN.

Pártoljuk

Kiss István

honfiai polgártársunk sa-
ját kezével készített

levelezőlapjait.

10 darab 3 korona, most 2 korona. Neve is
bele lesz vésve.

!! Megtekintésre méltó !!

Faragó-utca 11.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birto-
kában legyen a mi „Cäsar“ zseb-
öngyújtónknak, minden mas rek-
lám helyett 15000 darabot most
a következő árleszállítás mellett
adjuk 1 darabot 3 K helyett,
csak 2 K, 3 drb. 4-50. 6 drb. 8 K,
12 drb. 14 K. Utánvétellel e
mennyiség eladása után az árak
eddig rendes árban ismét fel-
emelkednek. A „Cäsar“ a világ
legjobb zseböngyújtója. Egy nyo-
más és azonnal tüzet kap, nincs
benné semmi Batteire! Évek
hosszu során tart, kapható

Öst.- Ung. Union U:fernehmung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiál-
lításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, máj-
foltok, pattanások és az arcból
tisztaltatásának ellen.

Egy tégely ára egy korona.

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszer-
résznel =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.

„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszertár.

Aláírási felhívás.

Debreczen sz. kir. város és vidéke t. közönségének szives tuda-
mására hozzuk, hogy

JELZÁLOG ÉS HITELBANK

MINT SZÖVETKEZET

cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alapítottunk, mely
céljául tűzte ki olcsó segélynyújtás által a gazdasági, ipari és kereske-
delmi érdekek istápolását.

A szövetkezet 5 éves évtársulatot alakít,

heti 50 fill. törzsbetéttel

s működését 1910. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében **Piacz-
utca 30. szám** (Ungváry ház) kezdi meg.

Az igazgatóság:

DR. LANG SÁNDOR,
orvos, elnök.

BERÉNYI LAJOS,
máv. felügyelő, alelnök.

TURAI FRIGYES,
ügyvezető igazgató.

DR. TÓTH JÁNOS,
ügyvéd, jogtanácsos.

BLATTNER GYULA
GROSZMANN IGNÁC
LUKÁCS SOMA

GLÜCK SÁNDOR
KISS IGNÁC
SZIKSZAY GÉZA
URBANOVITS MIKSA

GOLDBERGER A.
LUKÁCS IZIDOR
TÓTH LAJOS

Felügyelő-bizottság:

SZILÁGYI J., BISOTKA I., Ifj. GANOF SZKI L., KORMOS GY.

Aláírás eszközölhető bármely igazgatósági-, vagy felügy. bizottsági tagnál.

Küszöbről-

küszöbre jár, hol be, hol ki, aki lakást keres. Pedig
csekély díj fizetése mellett könnyen elkerülhetné ezt
a kellemetlenséget, ha a tisztelt lakáskereső közönség
legelőször is a „DEBRECZEN“

apróhirdetési

rovatához fordul, hol bárminő lakás igénye legyen
városunk területén, kielégítő lakást nyerhet az, aki a
„DEBRECZEN“

apróhirdetési

rovatát veszi igénybe, mert annak nagy elterjedése
folytán még aznap, mikor a hirdetés megjelenik ok-
vetlén megfelelő lakást kap, mely cüjainak teljesen
megfelel. Egy lakás hirdetés ára 40-60 fillér.

Sensatiós találmány 1909

„Jupiter öngyújtó fémgyer-
tya szirtalan petróleumolajossal.

Használatban 10-szer olcsóbb,
mint az egész közönséges Milly-
és Starius gyertya, mert az egy-
széri töltés 5-6 fillérbe kerül
és 18-20 órán át mesésen vi-
lágít, a világításnál lehet hol
nagyobb és kisebb fényre iga-
zítani és ezért mint éjjeli lámpa
igen célszerű. „Jupiter“ meg-
gyújtása nélkül csak egy nyo-
mást kell a gyertyán levő gom-
bon tenni és már is ég! Tíz
évi jótállás minden lámpáért és
igen ajánlatos minden családnál,
szalodánál, templomnál stb. Á: a K 6. „3 drb. K 16.-,
6 drb. K 30.-, 12 drb. K 57.- éjjeli világító temp-
sitóval. Utánvétel 1 koroná al több, ügynökök, vi-
szont eladók kerestetnek.

Öst.-Ung. Union Unternemung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Egyetlen karácsonyfa

se tökéletes „VIDA“ Szalagkirályné ajándéktárgyai nélkül!

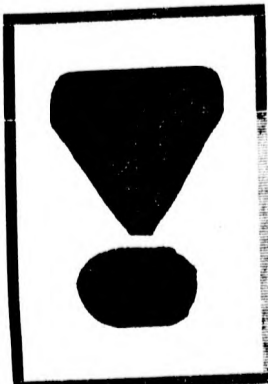
VIDA MIKLÓS Bartha Kálmán utóda

női divat-, pipere és rövidáru üzletében

nagy karácsonyi occasiót

rendezen mélyen leszállított árak mellett, ami rendkívül kedvező alkalmat nyújt
legolcsóbb bevásárlásra. Számítalan sokféle férfi- és női divateikkel versenyen
kívül olcsó árakban lesznek elárusítva, továbbá

szallag nagy raktár egyedül a Szalagkirálynéhoz.
DEBRECZEN, Városház-épület.

TRIUMPH-TAKARÉKTŰZHELYEK

SZERKEZETRE
KIVITELRE
mind
SZÉP
KÖZÖSSÉG
(ÁRJEGYZÉK INGYEN.)

FEJLŐMŰV
KÉSZÍTŐZVA
BUDAPESTI
BUDOLATI

GOLDSCHMIDT S. és FIA
WELS F. AUSZTRIA

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott

Óráimat

a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra, 1 napos, felet és órát ütő, szép hangos ütéssel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütéssel 12 forint.
Konyha óra 2-50, 3-50, 4- forint. Zsebóra üveg 15 kr., mutató 10 kr. Inga órák 3 évi jótállással. Ébresztők és zsebórák 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel

BLATTNER BÉLA

UTODA

FÜSI GÁBOR

DEBRECZEN, Kossuth-u. 4. sz.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre

főutcza üzletébe

megérkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olosó árak. Kittinő ár.

Képekért minden nagysághan egyszerűtől legdrágábbig

Épület- és portálé üvegezési vállalat

Vendéglői és kávéházi felszerelések

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi ellismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

MOLNÁR FERENCZ Zádor Lajos utóda

női divattermében

Alkalmi vásár f. évi dec. 31-ig bezárólag, előnyös mérsékelt árakban.

Csakis finom divatcikkek!

ugymint Costüm poszták, valódi gyapju, ruha- és blouzszővetek, színes és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők!

valódi szőrme- és plüschkabátok, beák és muffok, gyapju-, selyem- és csipke-blousok, színházi paletok és schálak.

Mult idényről visszamaradt áruk félárban árusítatnak ki.

Aláírási felhívás

A KÖZPONTI BANK

mint szövetkezet

V. évtársulatába való belépésre.

1910 január elsejére megalakítjuk az ötödik évtársulatot. Beiratkozások az ötödik évtársulatba szövetkezetünk hivatalos helyiségében

Piacz-utca 65. szám (Cégely-ház.)

valamint alantírt igazgatósági tagoknál már most elfogadtatnak.

Egy törzsbetétet 50 fillér.

Ötéves évtársulat.

Egy törzsbetét **100** korona korona hitelre jogosít. Az eddig jegyzet heti betétek közel

kétmillió korona

törzsbtétőkének felelnek meg.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Dr. Nyiri Ernő,
jogtanácsos.

BLEYER MÓR
DEBRECENI JENŐ
Dr. GÁSPÁR GEZA
HOFFMANN SÁNDOR

Szavay Gyula,
elnök

HORVÁTH JENŐ
KERÉKES GÉZA
KIRÁLY JÓZSEF
KLEIN IGNÁC

Lichtblau Albert,
ügyvezető igazgató.

KÖRNER ADOLF
NEMETH ANDRÁS
NYIRI GÉZA
PUPLIG ERNŐ

Lestyán Adorján,
alelnök.

PUSKÁS KÁROLY
SINKA SANDOR.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a budapesti—északi és istvántelki főmühelyi szertárakban feleslegként összegyűlt és készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 14 nap alatt a szertárakból okvetlenül átvenni és onnét elváltatani.

Az ajánlati árak az anyagoknak az illető szertárakban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasuti kocsiba való felrakásukról és továbbszállításukról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendők.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott, sértetlen borítékba tett és cégpecséttel lepecsételt ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (Budapest: VI. Andrassy-ut 73. II. em. 43 a.) a következő címmel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 360,355—909. számhoz.” 1910. évi január hó 4-ének déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, amikor is azok ugyanott felbontatni és felolvasatni fognak, megjegyzvén, hogy az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és betűkkel irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122,291—96. sz. a. fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni és azt 60 filléres magyar királyi okmánybélyeggel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 fillér és 20 fillér postabélyeg beküldése ellenében postával megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben, vagy állami létekre alkalmas értékpapírokban főpénztárunknál leteudó.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlatban felemlítendő.

A bánatpénz letételét igazoló-jegy nem csatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénz, vagy fent idézett aláírt feltétlfüzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előirt úrlapon tett, le nem pecsételt, nem sértetlen borítékban vagy elkésve beérkezett és távirati uton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetésben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, tígyelemae vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő az ajánlatában, annak benyújtásától számítva négy hétig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmennyiségekre is szólhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fenntartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmennyiséget engedhessen át, melyet ajánló hacsak ajánlatában ennek ellenkezőjét világosan ki nem kötötte — elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának végül azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson és hogy a cél elérésére bármilyen más intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1909 december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnemelés nem díjazatik.)

Raktáron levő összes férfi- és gyermek ruhákat

most minden el-
fogadható árban
árusítom

GERŐ ERNŐ

DEBRECZEN, Piac-utca 41.

Tessék meggyőződni,
hogy nálam jóval ol-
csóbb mint bárhol!!

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorbég, rögzött székrekedés, májbanalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint fajtalamo-állapító bedörssölésiszter köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinélleg-ismertesebb népszer.

Egy ónoszt eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondosására és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyegét. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetéseket árát mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s. d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatast keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Titoktartás.” „Bohém.” „Jogász.”

Színház. Csütörtök délelőtt kisvonaton leszállásra figyelmeztetett elragadóan bájos szamszédnőmet kérem, sziveskedjék a főpostára posta restante azon lap címe alatt, melyet olvastam, tudatni, vajon ismeretség lehetséges-e és miképen. „Elbűvölt szomszédja.”

Máv. hivatalnok oly szolid nőt keres házastársnak, ki nehány ezer koronával rendelkezik. Kor és rang nem határoz. Teljes címre válaszolok „Boldog jövő” jelígre e lap kiadóhivatalára.

Barna! Válaszát okvetlen sürgősen várom, másik Barna.”

Disztingvált középkorú, független, művelt urnő szorakozás céljából keresi középkorú, jómodoru, finom uriember ismeretségiét. Érdek kizárva. Teljes című levelet „Tempi passati” jelígen a kiadóhivatalba intézendők.

Két intelligens jó barát, szobaleányok, szeretnének megismerkedni két jóbarát uriemberrel, kik őket kellemesen elszórakoztatnák. Jelígen: „Egyik szöke” „Másik barna” e lap kiadóhivatalába.

Uralt! Én egy magas, barna, szép fiatal arvaleány vagyok, ez uton óhajtok megismerkedni egy jómodu uriemberrel, lehet vidéki is, de csakis oly uriember ismeretségiét óhajtom, ki nem kalandot, hanem egy állandó és hosszantartó ismeretségiét óhajti. Leveleket a kiadóhivatalba „Nincsen rózsá tövis nélkül” jelígre.

„Istenem, de szép is ez a szerelem” levele a kívánt helyen.

Fess, szöke, független uriaszony élte-sebb, gazdag uriember barátságát keresi. — Leveleket „Szöke asszonyka” címen a kiadóhivatalba kérek.

Jómódu öreg ur ismeretségiét kéri csinos, fiatal urnőlg. „Utolsó remény” jelígre a kiadóhivatalba jelezni kérem.

Uriember csinos leány ismeretségiére vágyik. Levelek „Csókra vágyó” jelíge alatt főposta restante.

Fiatall ember csinos hölgy barátságát keresi, levelet „Imádott” jelígre a kiadóra és e lapban jelezni kérem.

Nősülni óhaj református, 26 éves művész, oly urleány vagy özvegygyel, ki megfelelő hozományval rendelkezik. Jövedelmem 5000 korona. Ajánlatokat csakis névvel „Zeneművész” jelígre, Főposta restante, Debreczen.

Intelligens 25 éves fiatal ember óhajtana megismerkedni olyan hölgygyel, kinek unalmas idejét felfrissitené. Levelet csak „Kitarás” jelígre a kiadóba.

Akar ön ismeretségiét kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés” apróhirdetéséhez.

Fiatall urleány érdek nélküli ismeretségiét keresem. Teljes címmel ellátott találkás levelek kéretnek „Bohém élet” jelígre a kiadóba.

Fiatall, bájos lányka ismeretségiét keresi egy gavalléros, figyelmes ur ember. Leveleket „Titoktartás” jelíge alatt a kiadóba.

Lakás.

Hat szobás lakás, külön kerttel és verandával május 1-re kiadó. Széchenyi-u. 20.

Csinosan butorozott szoba kiadó. — Simonffy-u. 15. szám alatt.

Utcal butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-térhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN” apróhirdetési között és önzönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Közel a városhoz, a Simonfy-uton egy ház bérbe adó, jó levegő, tágas udvar, kerttel. Értekezhetni Mentze Henrik áruházában.

„Jes” porcellán poudert és toilet borax arekém kapható Vidánál, Városház alatt.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Sajat termései ó- és új érmelléki hegyi fajú borok, különböző éveik, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában.

Kereslet.

Négy középszkolát végzett, jó családból való fiú tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban.

Lapunk utcal elárúsításához **fiuk (Rik-kancsok)** felvétetnek.

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek. Cím a kiadóban.

Eladás.

Kitűnő Booskal kertli óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Bihardiószegen egy nagy jövedelmű szálló, 6 hoid, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Csemegeszőlöt

legnemesebb téli fajokban, muskotálylyal 5 kint 4 koronáért, remek szép, finom amát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéjú díjat vagy óriás birsét 2 és fél koronáért, óriás gesztenyé vagy lédús citromot 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivitele Kskunhalas.

Tatra-Széplak magaslai gyógyhely, téli sporttelep. Kitűnő toboggán-, bobsleigh-rodli-skipályák. **Téli szanatórium** üdülők, idegesség, vérszegénység, álmatlanság, Base-dovkór, légszőhurut, asztmában szenvedők részére.

Csemegealma

kiválóan finom, téli fajok, válogatott egészséges, szép példányok, parmen, jonatán belflór, törökbálint, rozmaring, szejesike és batul legnemesebb fajokból, ötkilós postakosárral 3-50, ötven kilós ládával 25, százkilós ládával 45 koronáért.

Vajonckörték

kiváló finom fajokból, dill. desan és szagos császárkörtéből öt kilós postakosárral 4-50 tizkilós kosárral 8 koronáért, gondosan, lelkiismeretesen és szavatolt fagymentesen, se-lyempapirba csomagolva szállítja utánvétellel **Szeles Pál Nagymaroson, Hont megye.**

TÖRLEY PEZSGÓ

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék ifj. Gyürky Sándor

papírkereskedésében kaphatók.

Ugyanis családi dobozok, francia és angol

levélpapírkülönlegességek

minden nagyságban. Aquarell- és olajfesték dobozok. Legújabb

Waterman's „Jdeál” tölthető tollszárak arany tollakkal.

Képeslap albumok, asztali tintatartó különlegességek.

Legújabb „JUWEL” égető gép, olajfestéshez vászon rámpára felfeszítve.

Legnagyobb választék női- és férfi írómappákban.